

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 33
Rugpjūtis - August 27, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Vilniaus apygardos teisme rugpjūčio 23 d. pradėtas skelbti nuosprendis šešioms nepavykusio Sausio 13-osios perversmo dalyviams. Manoma, kad nuosprendis bus skaitomas mažiausiai tris dienas. 332 tomų byla buvo nagrinėjama nuo 1996 metų rudens. Prieš teisimą stoji tik šeši iš penkiasdešimt vieno sausio sąmokslu kaltinamo asmens - kiti buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje gyvenantys kruvinųjų įvykių dalyviai Lietuvos teisėsaugos institucijoms yra neišduodami. Visi teisiamieji paskutinėse kalbose teigė esą nekalti ir prašė teismo bylą nutraukti, vadindami ją sufabrikuota. Sausio 13-osios bylose nukentėjusiais laikoma 1 tūkst. 782 asmenys, keturiolika iš kurių nuo agresijos žuvo.

- Lietuvos Apeliacinis teismas daugiau kaip dvigubai padidino baudmes lenkų autonomijos skelbėjams Šalčininkų rajone. Penkiems buvusiems Šalčininkų rajono tarybos nariams, nuteistiems už antivalstybinę veiklą, laisvės atėmimo bausmės prailgintos iki 2-3 m. Buvusiam Šalčininkų rajono Lietuvos komunistų partijos - Sovietų Sąjungos komunistų partijos pirmajam sekretoriui Leonui Jankelevičiui bausmė padidinta iki 3.5 metų. Visi nuteistieji bausmę turės atlikti griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje. Buvę Šalčininkų rajono tarybos nariai 1990-1991 m. organizavo skelbti Šalčininkų rajone lenkų autonomiją su trimis valstybinėmis kalbomis bei negaliojančiais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktais, jie priėmė užsienio valstybės - Sovietų Sąjungos - konstituciją, prievarta šaukė Lietuvos gyventojus į SSRS kariuomenę, vykdė tautinės selekcijos ir lojalių Lietuvos piliečių persekiojimo politiką, 1991 m. surengė referendumą dėl "SSRS išsaugojimo". Neteisėtos veiklos padariniai pietryčių Lietuvoje jaučiami iki šiol.

- Per pastarąsias dvi savaites Lietuvoje vėl pabrango degalai. Populiariausias A - 95 markės benzino litras jau kainuoja 2.28 - 2.3 litu. Visai neseniai jis kainavo po 2.18 lito Pabrango ir dyzelinis kuras iki 1.60 lito. Degalų pabrangimas aiškinamas naftos brangimu pasaulinėje rinkoje.

- Pagal pesimistinį scenarijų šiemet Lietuvos bendrasis vidaus produktas išaugs tik 1,3%, pagal optimistinį - 1,6%. Tokią prognozę žurnalistams rugpjūčio 20 d. Vilniuje pateikė ūkio ministras Eugenijus Maldeikis. Reikiamai neįvertinus Rusijos krizės įtakos ir kitų veiksnių, metų pradžioje ūkio ministerija prognozavo, kad šiemet bendrasis vidaus produktas Lietuvoje turėtų augti apie 4 procentus. Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, šiemet pirmąjį ketvirtį šalies bendrasis vidaus produktas, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, sumažėjo 5,7%.

Kaunas, 1999 08 13. Lietuvos Laisvės armijos reguliariosios kariuomenės principais sutvarkyto partizaninio judėjimo įkūrėjo, brigados generolo Kazimiero Veveriskio (1915-1944) palaikų perlaidojimas Kaune

R.Guigos nuotr. /ELTA/

VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJAI SUTEIKTAS NAUJAS STATUSAS

Sveikindamas lietuvius Chartos 50-mečio minėjime Hiutenfelde š.m. liepos 17 d., Hesenso švietimo ministro pavaduotojas dr. Hartmut Müller-Kinet pranešė, kad jo ministerija, patikrinusi Vasario 16-osios gimnaziją, rado, jog ši mokykla visais atžvilgiais atitinka vokiečių gimnazijoms nustatytus reikalavimus ir todėl jai suteikiamas valstybės pripažintos gimnazijos statusas. Tokiu būdu mūsų gimnazijai suteikiamos tos pačios teisės,

kurias turi valdiškos vokiečių gimnazijos.

Gimnazija pati prašė šio pagerinto statuso, nes tokias mokyklas švietimo ministerija remia. Už kiekvieną mokinį gimnazija gaus 75 nuošimčius tos sumos, kurią valstybei kainuoja vienas gimnazistas. Tai nelabai daug, bet tai yra įstatymu garantuota parama ir geras pagrindas gimnazijos atečiai.

Dabar dar vyksta pokalbiai su Mainco vyskupija, Lam-

pertheimo miestu, apskrities valdyba ir Lietuvos Respublika. Visi žadėjo gimnazijai padėti.

Vokiečių institucijų paramos užtektų išlaikyti minimalų skaičių mokytojų gimnazijai, bet be bendrabučio. Vokietijoje bendrabučiai valdžios iš viso neremiami. Jie turi patys išsilaikyti iš tėvų įnašų ir aukų. Lig šiol teikiama parama lietuvių bendrabučiai buvo išimtis, kaip pabėgėliams.

(nukelta į 8 psl.)

Susitikimas Lietuvių Chartos 50-mečio minėjime Hiutenfelde, Vokietijoje, liepos 16 d. Iš k.: M. Šmitienė, I. Gaškienė, V. Vėbraitė, A. Adamkienė ir M. Lenkauskienė

R. Buivienės nuotr.

KALTINIMAI LIETUVOS SEIMO PIRMININKUI

Šiomis dienomis Lietuvoje aktyviai aptarinėjama, ar teisėtai įsigijo žemės sklypus prabangiame Vilniaus rajone Žvėryne trys Lietuvos nepriklausomybės akto atkūrimo signatarai. Vienas iš jų yra Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Pasak Seimo pirmininko, Adolfo Šleževičiaus vyriausybės nutarimas leidžia signatarams ir Vyčio

Kryžiaus ordino kavalieriams neaukcione tvarka už nominalią kainą įsigyti 9 arų žemės sklypą namo statybai. Nutarime nurodyta, kokioje vietoje turi būti sklypas. Kai kurie nusielpinusiųjų asmenys galejo įsigyti sklypus Santariškėse, kituose Vilniaus rajonuose. Kai kurie žmonės nėra patenkinti pasiūlytais sklypais ir jų net atsi-

sako. Minėti trys signatarai, reikiantis pajamų ir turto deklaracijomis, už sklypus sumokėjo daugiau kaip po 30 tūkst. litų, nors laisvoje rinkoje šie sklypai Žvėryne kainuotų po 0.5 mln. litų. Spaudos teigimu, apie įsigytą sklypą savo deklaracijoje nenurodo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Lietuvos aidas,
Lietuvos rytas

VYTAUTAS LANDSBERGIS UŽMIRŠO ESĄS "MEDŽIOJAMAS", TEIGIA KONSERVATORIUS

Įsigydamas žemės sklypą, Vytautas Landsbergis padarė vienintelę klaidą - užmiršo, kad jau dešimtmetį jis yra "medžiojamas", teigia Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius.

Spaudos konferencijoje rugpjūčio 23 d. vienas konservatorių partijos vadovų A. Kubilius teigė, kad "medžioklė" prasidėjo "prieš 10 metų, kai tuometinė Maskva po Baltijos

kelio apkaltino Landsbergį vadovaujant Lietuvos nacionalistams ir visomis nuodėmėmis".

"Jeigu peržvelgsime šiuos 10 metų, tai pamatysime, kad ši "medžioklė" tęsėsi ir nepriklausomos Lietuvos laikais, kai Landsbergis buvo kaltinamas totalinio sekimo organizavimu, Norvegijos premijos pasisavinimu, bendradarbiavimu su KGB ir ne vieno perversmo - kartu su savanoriais ar asmeniš-

kai - organizavimu", sakė A. Kubilius.

"Klaida yra ne pats faktas, kad (Seimo) pirmininkui buvo paskirtas sklypas, klaida yra ta, kad nebuvo įvertinta šiandieninių nuotaukų skalė ir azartas, su kuriuo kai kas šias nuotaikas bando skatinti", sakė A. Kubilius.

Anot jo, "ši medžioklė yra unikali, nes visiškai aišku, kad "medžiotojai" nueis į istorinę

(nukelta į 2 psl.)

KAUNO PETRAŠIŪNŲ KAPINĖS PRIGLAUDĖ GENEROLO K. VEVERSKIO PALAIKUS

Amžinojo poilsio Kauno Petrašiūnų kapinėse atgulė Lietuvos laisvės armijos - reguliariosios kariuomenės principais sutvarkyto partizaninio judėjimo įkūrėjo, brigados generolo Kazimiero Veveriskio (1915-1944) palaikai. Iš Raudondvario (Kauno raj.) atvežti palaikai iškilmingai perlaidoti generolo artimųjų iniciatyva. Veliuonos valsčiaus Kalvių kaime gimęs K. Veverkis mokėsi Kauno "Aušros" gimnazijoje, vėliau studijavo teisės mokslus Karo mokykloje bei Vilniaus universitete. Prasidėjus pirma-

jai rusų okupacijai, K. Veverkis emigravo į Vokietiją, tačiau netrukus grįžo ir drauge su broliu Pranu pradėjo kurti Lietuvos laisvės armiją. K. Veverkis pats važinėjo po Lietuvą ieškodamas naujų karių, platinė Lietuvos laisvės armijos pagrindinio literatūrą. 1944 m. gruodžio mėnesį netoli Raudondvario, gabenant pagrindinio leidinius, nušautas enka-vedistu. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, K. Veverskiui suteiktas brigados generolo laipsnis bei Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinas.

ELTA

"MAŽEIKIŲ NAFTA" GALI BŪTI VIENA IŠ PERSPEKTYVIAUSIŲ NAFTOS BENDROVIŲ EUROPOJE

Modernizavus "Mažeikių naftos" gamyklą, ji turi realių galimybių tapti viena iš patraukliausių Europos naftos perdirbimo gamyklų, sako Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) atstovas.

"Jau po kelių metų, integruvus Rytų ir Vakarų naftos perdirbimo sistemas, šiame regione išliks tik 3-4 modernios strateginės naftos perdirbimo bendrovės, ir "Mažeikių nafta" realiai gali būti viena iš jų", po susitikimo su Lietuvos ministru pirmininku Rolandu Paku BNS sakė ERPB Gamtinių išteklių grupės direktorius Vittorio Juckeris.

Jis pabrėžė, kad į minėtą įmonių grupę pateks tik kelios bendrovės, turinčios rimtus "ekonominis ir politinius strateginius partnerius". Į šią perspektyviausių bendrovių grupę, pareigūno nuomone, galėtų pretenduoti naftos perdirbimo gamyklos Kirišiuose prie Sankt Peterburgo, Parvo Suomijoje ir Mažeikiai Lietuvoje. Daugelis mažesnių arba nesuspėjusių modernizuoti savo technologijų bendrovių turės arba išnykti, arba taps dalimi didesnių konglomeratų, sakė banko atstovas.

Pasak V. Juckerio, "Mažeikių nafta" gali tapti Vakarų ir Rytų sistemų integracine dalimi ir perdirbti naftą iš Kaspijos jūros regiono, Rusijos šiaurės bei Sibiro.

Jis teigė, kad ERPB įsijungs į "Mažeikių naftos" privatizavimo projektą po to, kai bus pasirašyta strateginė Lietuvos Vyriausybės ir JAV bendrovės "Williams International" sutartis dėl investicijų į "Mažeikių naftą".

"Idėja apie investicijas į "Mažeikių naftą" ERPB yra rutuliojama apie dešimtį metų ir dabar ji jau artėja prie pabaigos", sakė V. Juckeris. Pasak jo, laimės tie, kurie greitai - per metus ar kelis - modernizuos bendroves ir įsijungs į sistemą. "Lietuvos problema yra ta, kad čia linkstama jaustis ne sistemos dalimi, o centru", sakė V. Juckeris.

Lietuvos premjeras R. Paksas po susitikimo sakė, kad Lietuva labai suinteresuota ERPB dalyvavimu projekte.

"Galutinis Vyriausybės tikslas yra ne privatizavimas - "Mažeikių naftos" privatizavimas mums reikalingas tik kaip priemonė, garantuojanti įmonės modernizavimą ir veiklos tęstinumą", sakė R. Paksas.

ERPB bei Tarptautinė finansų korporacija (IFC) rugpjūčio 18 d. viešai patvirtino ketinančios pirkti "Mažeikių naftos" akcijų.

"Mažeikių naftos" finansav-

vimo programai, prasidėsiančiai po 9-12 mėnesių, planuojama surinkti apie 550 mln. JAV dolerių. "Chase Manhattan", konsultuojančio Lietuvos naftos bendrovę, vadybininkas Londone Bruce Payne po susitikimo ūkio ministerijoje "Reuters" sakė, kad ERPB bei IFC šiai programai skirtų po 100 mln. dolerių.

Dabar 88,5 proc. "Mažeikių naftos" akcijų priklauso Lietuvos Vyriausybei, kuri jau baigia derybas su JAV bendrove "Williams" dėl 33 proc. akcijų paketo pirkimo už 150 mln. dolerių. Taigi, valstybei liks 59 procentai, nors sutartyje numatyta galimybė, kaip "Williams" savo dalį "Mažeikių naftoje" galės padvigubinti.

ERPB ir IFC įsigijus 10 proc. Lietuvos naftos bendrovės akcijų, Vyriausybės dalis būtų vos mažesnė nei 50 procentų.

ERPB ir IFC siekia "palengvinti nuosavybės perėjimą į privatų sektorių. Investavę pinigų, ERPB ir IFC gaus vietą valdyboje, tačiau ten jie turėtų imtis stebėtojų vaidmens", sakė B. Payne.

"Williams Lietuva" generalinis direktorius Randy Majors teigia, kad dabar yra diskutuojama dėl ERPB ir IFC atėjimo į "Mažeikių naftą" - jis teigė, kad "Williams" neketina prieštarauti tam, kad ir kiti investuotojai dalyvautų derybose dėl dar 33 proc. "Mažeikių naftos" akcijų pirkimo.

Ūkio ministras Eugenijus Maldeikis jau anksčiau minėjo, kad ir Rusijos bendrovės, tiekiančios naftą, gali pretenduoti į dalį "Mažeikių naftos" akcijų.

B. Payne teigia, kad į "Mažeikių naftą" dar 150 mln. dolerių investuos JAV korporacija "Overseas Private Investments".

Komerciniai bankai turėtų suteikti dar 200 mln. JAV dolerių, o ERPB ir IFC fondai būtų panaudoti kaip garantija.

"Visi šie pinigai ateis tiesiai į Mažeikius, ir bendrovė galės skolintis be valstybės garantijų. Kaip matote, mes siekiame, kad "Mažeikių nafta" nebūtų valstybinė, galėtų skolintis savo vardu, nereikalaudama jokios paramos iš valstybės", paaikšino B. Payne.

"Chase Manhattan" ketina be valstybės garantijos suteikti 150 mln. dolerių paskolą trumpalaikiai "Mažeikių naftos" finansavimui programai. Tai galutinai paaikšės pasibaigus "Williams" ir Lietuvos Vyriausybės deryboms.

Jei derybos užtruks, "Chase Manhattan" gali būti priversta atsisakyti dalyvauti tokioje programoje, teigia "Reuters".

BNS

Kviečiame rašyti kaimo istoriją

Lietuvos kraštotyros draugija, Lietuvai pagražinti draugija ir "Valstiečių laikraštis" skelbia konkursą "Lietuvos kaimas XXI a. išvakarėse". Ši mintis kilo susirašinėjant su Kanadoje gyvenančiu Broniumi Saulėnu, kilusiu iš Pavarėnio kaimo Varenos rajone.

Lietuvos kaimai ir jų žmonės XX amžiuje, o ypač jo pabaigoje, patyrė didelių permainų. Kolektivizacija, melioracija, žemės reformos sunaikino per 14 tūkstančių kaimų. Nykimo procesas tebesitęsia, nes kaime beveik nebeliko jaunų žmonių. Sunku pradėti ūkininkauti jaunoms šeimoms atgavus žemės nuosavybę. Kraštotyros draugija 1990 metais kvietė rinkti duomenis apie išnykusius ir nykstančius kaimus. Bibliotekininkai, kultūros darbuotojai, mokyklos aktyviai dalyvavo šioje akcijoje. Kaimų istorijos, žmonių likimai surašyti rankraščiuose šiuo metu saugomi archyvuose. Dalis medžiagos paskelbta knygose, "Valstiečių laikraštyje", "Ūkininko patarėjyje".

Skelbdami konkursą norime tęsti pradėtą darbą - kaimo istorijų rašymą, papildyti istorine medžiaga iš įvairių istorinių leidinių ir archyvų bei žiniomis apie šiandienos kaimą, sukaupiti medžiagą apie Lietuvos kaimą paskutiniaisiais dvidešimtojo amžiaus metais.

Konkurse kviečiame dalyvauti kraštotyrininkus, Lietuvai pagražinti draugijos narius, kultūros ir švietimo darbuotojus, moksleivius, studentus ir visus, kurie gali rašyti.

Konkursas vyks nuo šių metų gegužės 1 d. iki 2000 metų gegužės 1 d. Paruoštą konkursui medžiagą iki 2000 metų birželio 1 d. reikia pristatyti į Vilnių - Lietuvos kraštotyros draugiją (Trakų g. Nr. 2) arba Lietuvai pagražinti draugijos Centro valdybą (2006 Vilnius,

Smolensko g. Nr. 15). Konkurso darbai bus demonstruojami parodoje ir aptarti konferencijoje. Konkurso konferencijos dalyviai - kaimo istorijų autoriai, rėmėjai ir organizatoriai.

Atskirai bus vertinami suaugusiųjų, studentų ir moksleivių darbai. Vertinant darbus bus atsižvelgta į surinktos medžiagos apimtį, išsamumą, sugebėjimą pateikti faktus, apipavidalinimą, iliustracijas (nuotraukų originalų pageidautina į rinkinius nedėti).

Konkursui galima pateikti ir knygas, išleistas 1995-2000 metais. Geriausiai paruoštos medžiagos autoriai bus premijuojami pinigineis bei kitomis paskatinimo formomis. Piniginės premijos priklausys nuo surinktų lėšų šiam konkursui surengti. Dalį skirtų lėšų šiam konkursui jau turime. Konkurso rėmėjai bus skelbiami spaudoje, radijuje, televizijoje. Rašant kaimo istoriją bus galima pasinaudoti šiam tikslui paruošta anketa, tik siųlytume vieną ją nesivadovauti. Anketa tebūna tarsi istorijos planas. Norėčiau ją pakomentuoti.

Nors nuostatai ir anketa skirti šiuolaikinio kaimo istorijos rašymui, tačiau labai norėtume tuo neapsiriboti ir surinkti kuo daugiau žinių apie aprašomą kaimą. Pirmiausia, kiek yra kaimų apylinkėje, kiek nykstančių ir kiek jau išnykusiųjų. Šie sąrašai apylinkėje yra.

1923 metais Lietuvoje vyko visuotinis gyventojų surašymas. Šiame surašyme yra išvardinti visi buvusių valstiečių, kurių ribos yra panašios į dabartines apylinkių ribas, kaimai, jų pavadinimai, juose gyvenusių žmonių skaičius. Turint prieškarinį surašymą, nesunku palyginti su dabartine situacija. Svarbu aprašyti jau išnykusius apylinkės kaimus, jeigu tai sunku, aprašyti tik kaimyninius. Reikėtų išvardyti ten gy-

venusius žmonių pavardes, pavardes, šeimos žmonių skaičių, kiek turėjo žemės ir kuo pasižymėjo kaimas. Reikia pasidomėti gal kas jau rašęs, o gal ir parašyta Jūsų aprašomo kaimo istorija. Aprašykite kiek apylinkėje yra ūkininkų, jų kūrimsi sunkumus, kokio jie amžiaus, kieno žemėje kuriasi. Įdomu, kokia ūkininkavimo kryptis: augina bulves, javus, bekonus, verčiasi pienininkyste, daržininkyste, augina dekoratyvinius medelius, augina braškes, apynius? Kaip jiems sekasi verstis, kokios pagrindinės problemos, ką galvoja ūkininkai apie kaimo ateitį ir t. t.

Reikia pažymėti, kiek apylinkėje senovinių kaimų, kurie tarpukario Lietuvoje neišsiskirstė į vienkiemius, kokia yra senojo kaimo struktūra, kokie išlikę senieji pastatai. Aprašykite ir senus vienkiemius, kuo jie ypatingi: yra neperstatytų senų pastatų, sodyba gražiai tvarkoma, dekoratyviniais medžiais apsodinta, įkomponuota į kraštovaizdį. Jeigu kaime yra talentingų dainininkų, muzikantų, nagingų meistrų, neturinčių kur realizuoti savo sugebėjimų - aprašykite juos bei jų pastebėjimus.

Greitai švęsime Nepriklausomybės 10-metį. Kokie pokyčiai įvyko kaime per šį laikotarpį?

Kultūrinis gyvenimas kaime: ar patenkina, ko trūksta? Kas galėtų būti kitaip? Su kuo bendravote ir kokio amžiaus atsakinėjo į klausimus, ar priklausomumė nuo amžiaus?

Šių dienų kaimo žmonės turi gilią senovinę tradiciją, papročius, savitą gyvenimo būdą. Apie tai irgi turime parašyti. Paimkime kad ir karo, pokario laikotarpį. Partizaninės kovos, žmonių trėmimai, artimųjų netekis palietė kiekvieną šeimą. Vėliau kolektyvizacija, prievartinis žmonių surašymas į kolūkius, paimti gyvu-

liai, pastatai, nusavinta žemė. Nors ir sunkus buvo laikas, tačiau vakarais vyko gegužinės pamaldos, jaunimo suėjimai, kaimo mokyklose vakarėliai...

Kokiais drabužiais, batais tada dėvėjo žmonės kaime? Audėjų menas ir jo perdavimas jaunimui. Maistas. Iš turimų savų produktų - pieno, mėsos, miltų, bulvių, aliejaus - buvo gaminami įvairūs valgiai. Kokie patiekalai buvo ruošiami pusryčiams, pietums, vakarienei. Pasninkų metų. Kuo vaišindavosi vestuvėse, krikštynose, atlaidų metu, kuo pamylėdavo atvykusį svečią.

Parašykite apie žmogaus ryšį su gamta, mišku, medžiais, paukščiais. Gojeliai ar ištisi miškai buvo šventais laikomi, vietovės Dievragis, akmuo Deivakrėslė irgi susiję su senuoju tikėjimu, seni medžiai, prie kurių buvo plakami baudžiauninkai... Kaimo laukų kalneliai, daubos, pievos, raištai, miškeliai - visi turėjo pavadinimus. Labai gerai būtų, kad susirinktumėte išnykusių kaimų vietovardžius. Kaimo pradinės mokyklos, esamos ir jau išnykusios. Žemė dirvonuoja, o žmonės kaimuose neturi ką valgyti.

Palieskite girtavimą, tinginystę, veltėdžiavimą.

Kreipdamiesi į užsienyje gyvenančius tautiečius norime juos informuoti apie šį konkursą. Gal atsiras žmonių, kurie gyvendami svetur norėtų, kad būtų parašyta jo ar senelių gimtojo kaimo Lietuvoje istorija. Mes padėtume surasti tokių žmonių (mokytoją, bibliotekininką, agronomą, studentą ir pan.) ir duoti jo adresą. O gal atsirastų konkurso rėmėjų. Parašykite mums. Kraštotyros draugijos (pirmininkė Irena Seliaukaitė) ir Lietuvai pagražinti draugijos adresu buvo nurodyti šio straipsnio pradžioje. Konkurso eiga bus skelbiama "Valstiečių laikraštyje".

Julius Aukštaitis
Lietuvai pagražinti draugijos kancleris
Vilnius (tel. 26 09 28)

Sveikinimai Kardinolui

Prezidentas Valdas Adamkus pasveikino Lietuvos katalikų bažnyčios hierarchą Kardinolą Vincentą Sladkevičių, kuris rugpjūčio 20 d. šventė 79-ąjį gimtadienį. Rugpjūčio 20 d. rytą valstybės vadovas pasiskambino Kaune gyvenančiam V. Sladkevičiui ir pirmiausia jam palinkėjo sveikatos.

"Prezidentas džiaugėsi, kad Kardinolas yra pilnas optimizmo ir žmogiškos šilumos, kuria dalijasi su kitais. V. Adamkus linkėjo, kad kuo platesnį žmonių ratą pasiektų Jo Eminencijos skleidžiamas gėris", - sakė V. Gaižauskaitė.

Lietuvos katalikų bažnyčios hierarchą rugpjūčio 20 d. pasveikino ir Ministras Pirmininkas Rolandas Paksas bei Vyriausybės kanclerė Dalia Kutraitė.

BNS

ELTA

Žydų problemos

Buvęs Vokietijos žydų lyderis Ignatz Bubi, neseniai miręs Frankfurte, norėjo būti palaidotas Izraelyje, bijodamas, kad jo kapą išniekins neonaciai. Tačiau jo kapą išniekino Tel Avive vienas Izraelio dailininkas Meir Mendelson, užpylęs juodą dažą ant kapo, teikdamas, jog šis jo veiksmas yra tiesiogiai nukreiptas prieš Bubi, kas simbolizuoja prieštarą izraeliečių požiūriui į žydus, šandien gyvenančius Vokietijoje. Izraelis šiuo metu palaiko puikius ryšius su Vokietija, sprasdamas, kad dabartinė Vo-

kietijos karta negali būti atsakinga už nacių padarytus nusikaltimus. Tuo pačiu metu dauguma izraeliečių negali suprasti žydų, pasirinkusių savo namais šalį, kuri sunaikino 6 milijonus žydų Europoje. Šiuo prieštaru požiūriu gal ir būtų galima paaiškinti tai, kad Izraelio vyriausybė, paprastai greitai reaguojanti į bet kurio žydų vadovo mirtį, dėl Bubi mirties buvo stebėtinai santūri, neįsplatino jokio pareiškimo, o į laido tuves atsiuntė tik mažai žinomą ministrą.

DPA

Lietuvos kaimo gamtovaizdis

V. Kapočiaus nuotr.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RA A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekiliojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
25 PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA-
GAUSI PARODŲ SALĖ-

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Vytautas Landsbergis užmiršo esąs "medžiojamas", teigia konservatorius

(atkelta iš 1 psl.)

užmaršti, o "medžiojamasis" liks viena didžiausių Lietuvos istorijos figūrų.

A. Kubilius ragino neužmiršti V. Landsbergio asmeninių nuopelnų valstybingumo atkūrimui ir "prisiminti tai, kad V. Landsbergis buvo ir pirmasis faktinis nepriklausomos Lietuvos prezidentas".

"Todėl ir šiuo požiūriu žiūrėdami, galima drąsiai tvirtinti, kad V. Landsbergiui priklauso ne tik sklypas, bet ir namas", sakė A. Kubilius.

Toje pat spaudos konferencijoje konservatorių partijos pirmininko pavaduotoja Rasa Juknevičienė teigė, kad, pasibaigus V. Landsbergio kadencijai, valstybė turėtų jam suteikti tokias pat sąlygas, kaip ir buvusiam prezidentui Algirdui

Brazauskui.

"O jeigu visuomenė negali ir nemoka įvertinti jai nusipelnusiųjų, tai yra visuomenės, o ne nusipelnusiųjų problema", pridūrė A. Kubilius.

R. Juknevičienė, paklausta, kaip partija vertins, jeigu paaiškėtų, kad V. Landsbergis nedeclaravo savo išgyto sklypo, atsakė, kad tai "hipotetinis klausimas", ir, jos žiniomis, "dėl deklaravimo problemų neturėtų būti".

Rugpjūčio 21 d. dienraštis "Respublika" pranešė, kad kilus skandalui, V. Landsbergis kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją ir paprašė papildyti jo 1998 metų turto ir pajamų deklaraciją sklypu sostinės Žvėryno rajone, išgytu už 32,482 litus.

BNS

Žemėje jau gali būti

šeši milijardai gyventojų

Laukiama akimirka, kai žemės gyventojų skaičius pasieks 6 mlrd., jau galėjo ateiti. JAV Gyventojų surašymo biuro pasaulio gyventojų "laikrodis", kuris rodo pasaulio gyventojų prieauglį, neseniai užfiksavo 6 milijardus. Tačiau Gyventojų surašymo biuras įspėja, kad "laikrodžio rodomais gyventojų skaičiais nenorima pasakyti, jog pasaulio gyventojų skaičius žinomas iki vieno žmogaus". JT yra pranešusios, kad pasaulio gyventojų skai-

čius viršys 6 mlrd. per tris mėnesius nuo liepos 12 dienos, o po to paskelbė spalio 12-ąją oficialia JT "6 milijardų diena". Pasaulio gyventojų kasmet padaugėja 1,3 procento, o 1999 metais tikimasi 78 mln. vaikų gimimo. Vidutinėmis prognozėmis, 2150 metais žemėje turėtų gyventi 11 mlrd. žmonių. 5 mlrd. slenkstis buvo peržengtas 1987 metais, o 1960-aisiais planetoje gyveno tik 3 mlrd. žmonių.

Omnitel Laikas

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Jubiliejiniai metai (4)

Trečiasis ir ketvirtasis jubiliejus buvo atšvęstas po 33 metų, turint minty Kristaus išgyventų žemėje metų skaičių. Penktasis gi įvyko po 25 metų. Tuo būdu nuo 1475 metų prigijo paprotys, kad paprastasis jubiliejus imta skelbti kas 25 metai. Jo laikomasi ir šiandien.

Jubiliejaus metų pradžia Romoje yra labai iškilinga. Jau nuo 1450 metų prigijo paprotys, kad prieš pirmuosius Kalėdų mišparus Šv. Tėvas, apsuptas kardinolų, vyskupų ir šiaip dvasininkų bei diplomatų, dalyvaujant gausiai tikinčiųjų miniai, šv. Petro bazilikoje atidaro vadinamas „šventąsias“ arba „jubiliejaus metų duris“. Tose iškilmėse po nustatytų giesmių ir maldų popiežius kelis kartus suduoda į „jubiliejines duris“, ir čia pat stovį vyrai jas atmūrija. Po to jos su tam tikromis apeigomis jau atidaromos.

Simboliškai imant, šios apeigos reiškia lyg rojus durų atvėrimą ir jubiliejaus malonių upės, ištekančios iš atgailos sakramento, užtvankos pakėlimą.

Tuo pačiu metu, kai popiežius atidaro šventąsias duris šv. Petro bazilikoje, trys kardinolai tokias pat šventųjų durų atidarymo apeigas atlieka Laterano, S. Maria Maggiore ir šv. Povilo bažnyčiose, nes, norint Romoje laimėti atlaides, ir šių šventovių lankymas yra privalomas.

Jubiliejaus metams pasibaigus, Kalėdų išvakarėse po iškilingų mišparų tos šventosios durys iškilingai užmūrijamos iki naujo jubiliejaus.

Pradžioje jubiliejaus metai buvo skelbiami ir švenčiami tik Romoje. Tai suprantama, kad ir visuotinius atlaides pelnydavo tik tie, kurie čia atvykę išpildydavo nustatytas sąlygas. Kadangi pats atvykimas Romon buvo viena iš sąlygų, smarkiai apsunkinanti atlaidų pelnymą, tai ilgainiui imta prašyti Šv. Tėvo, kad jis jubiliejinius atlaides praplėstų, t. y. kad juos būtų galima laimėti ne tik Romoje arba Italijoje, bet visoje Bažnyčioje. Popiežiai matė reikalo svarbumą, suprato tikinčiųjų norų grynumą, todėl pamažu jubiliejaus atlaides ėmė leisti pelnyti ir už Romos.

Jau 1386 metais popiežius Urbonas VI (1378-1389) leido jubiliejaus atlaides skelbti bei pelnyti ir kai kuriuose Italijos bei Vokietijos miestuose. Nuo 1500 metų ta privilegija buvo išplėsta visam katalikų pasauliui. Kartu nusistovėjo ir jubiliejaus metų tvarka, būtent kas 25 metai skelbiamas įprastinis jubiliejus Romoje, kuris trunka vienus metus. Jam pasibaigus, tuoj pat jubiliejus yra garsinamas visam katalikiškam pasauliui. Šis paprastai trukdavo mažiau negu metai, dažniausiai pusę metų. Yra atsitikimų, kad jubiliejus buvo vienu metu skelbiamas ir Romoje, ir visame katalikų pasaulyje.

Jubiliejus – tai Šv. Tėvo paskelbimas nepaprastai didelio dvasinio gėrio, kurį nustatytu laiku gali pelnyti kiekvienas katalikas. Šis dvasinis gėris yra jubiliejaus metais pelnomas visuotinis atlaidas. Svarbu, kad žmogus, pagal Bažnyčios norą bei potvarkį, pilnai įvykdytų jos nustatytas sąlygas. Jubiliejaus atlaidams pelnyti sąlygas nustato Šv. Tėvas. Pagal jo nurodymus pasaulio vyskupai pritaiko ir skelbia savo vyskupijose, o kunigai – parapijose. Tos sąlygos beveik visada būna tokios: bažnyčios lankymas, malda, pasninkas, išmalda, išpažintis bei Komunija.

Nijolė Maslauskienė

Lietuvos komunistų tautinė ir socialinė sudėtis 1939 m. pabaigoje–1940 m. rugsėjo mėn.

3

Iš jo matyti, kad 46 proc. aktyviausių Kominternio įskaitytų komunistų buvo lietuviai, 44,65 proc. – žydai, 9,35 proc. – kitų tautybių asmenys.

Infomatyvios ir patikimos yra LKP(b) centro, miestų ir apskričių komitetų statistinės ataskaitos, LKP(b) CK organizacinio instruktorių skyriaus dokumentacija, LKP(b) Centro komiteto biuro, svarsčiusio partinių bilietų išdavimo bylas, protokolai. Tačiau šiuos dokumentus būtina kritiškai analizuoti, nes juose partijos vidaus gyvenimo įvykiai ir reiškiniai nušviesti laikantis bolševikų ideologijos ir stalininės apologetikos pozicijų. Vienareikšmiškai negalima vertinti iš SSRS į Lietuvą atsiųstų ir LKP Centro komitete vadovaujančias pozicijas turėjusių bolševikų, pirmiausia KP(b) CK sekretoriaus Nikolajaus Gridino ir partijos valymą tiesiogiai organizavusio bei jo eiga kontroliavusio LKP(b) CK organizacinio instruktorių skyriaus vedėjo D. Šupikovo rengtų dokumentų. Nepriklausydami vietinių komunistų organizacijai, jie nebuvo susiję su ja bendra veikla, todėl į LKP vidaus gyvenimą žiūrėjo tarsi iš šalies, objektyviau ir kritiškiau. Tačiau dėl okupaciniam režimams būdingo nepasitikėjimo marionetėmis jie neigiamai vertino LKP ir nepatikliai žiūrėjo į vietinius komunistus. Jų raštuose LKP vidaus gyvenimas apibūdintas laikantis plataus ir bekompromisinio „kraštutinai užteršto“ partijos išvalymo pozicijų, parinkti ir aptarti pirmiausia tokie faktai, kuriuos buvo galima pateikti kaip partijos „užterštumo“ ir jos vadovybės taikstymosi su tuo įrodymus.

Kitą pirminių šaltinių grupę sudaro LKP miestų ir apskričių

Gamtosauginės ideologijos ilgesys

Alis Balbierius

Didelės visuomenės dalies skurdas, siautėjantis nusikaltumumas ir žiaurumas, suktėjęs egoizmas ir žūtbutinės naudos siekimas, valdžios visai reketuojamas verslas, Vakarų tuščiavidurės masinės kultūros invazija ir jos papūgškas pamėgdžiojimas anaipol neskatina atkreipti dėmesį į laiko patikrintas vertybes, kurių pagrindą sudaro gamta ir kultūra. Gamta yra visa ko pagrindas, vertybių vertybė, ant kurios pamatų kyla valstybės, visuomenės, kultūros ir subkultūros, materialinis ir dvasinis žmogaus pasaulis. Be gamtos nebūtų ir žmogaus – deja, šią netgi banalią aksiomą šių dienų pasaulio vartotojas neretai ir pamiršta.

Filosofai konstatuoja, kad yra dvi globalinės tarp savęs susiję krizės: žmogaus dvasinio pasaulio ir ekologinė krizė. Prioritetų čia, regis, nėra: jas gydyti reikia kartu, kompleksiskai, jei išvis ši šiuolaikinės žmonijos ir kartu visos biosferos liga yra išgydoma. Galbūt įmanoma rasti tik laikinus kompromisus, pasiekti pagerėjimus, švelninti šių globalinių ligų poveikį.

Kaip atsvara žmogaus dvasios ir gamtos destruktivijai turėtų dominuoti, būti skatinama ir sąmoningai propaguojama gamtos saugos (ekologijos, gyvybės išlikimo) plačiausia prasme ideologija. Deja, mūsų visuomenėje, tematančioje tik naudos, ES ir NATO laikinųjų siekių viršūnės, kaip tik jaučiamas gyvybės išlikimo, šiuolaikiškos gamtos saugos ideologijos badas. Šį badą sukelia ne tik objektyvios vis dar beat-sikuriančios valstybės priežastys, bet ir pačios valstybės ir jos institucijų, mokslo ir gamtos saugos pasaulio žmonių abejingumas, nesugebėjimas propaguoti šią ideologiją, mokyti gamtos saugos gramatikos visuomenę. Tai, kas daroma, yra aiškiai nepakankama arba primityvu. Per daug didelės abejingumo, neišmanymo, godumo ir stambaus kapitalo neaiškios kilmės jėgos yra metamos gamtos resursų ir teritorijų eksploatacijai, nuolatiniam kraštovaizdžio keitimui jį degraduojant palaipsniui, vis prisidengiant nauda visuomenei, valstybei ar verslui.

Šiandien, mano galva, tapo beprasmiais tokie abstraktūs šūkiai kaip, pavyzdžiui, „Saugokime gamtą“ ir pan. Būtina

aiškiau formuluoti, ką ir kur, kaip ir kodėl turime saugoti, kiek kainuoja ta apsauga šiaudien ir kiek galėtų kainuoti tų vertybių netektis ateityje. Kodėl ne mažesnė, o iš esmės gal ir didesnė vertybė negu pasaulinis meno ar kultūros šedevras yra kiekviena reta, nykstanti paukščio, augalo, varlės ar vabzdžio gamtovaizdžio natūralumas, jo bioįvairovės gausa, dar neįvertinta jo ekonominė, estetinė, pažintinė ir kitokia vertė. Lietuvoje šiuo požiūriu didžiausia vertybė – dar išlikusios sąlyginai laukinės, mažai pažaistos gamtos plotai, ko jau beveik nebeturi toji Europos sąjunga, į kurią mes taip veržiamės skatinami politikų. Apskritai ekologinė ideologija yra daugiasluoksnė, aprėpianti praktiškai visas kultūros ir mokslo, buities ir būties, meno ir ekonomikos, pagaliau vidaus ir tarptautinės politikos sritis. Tačiau jos idėjos, mintys, projektai yra menkaverčiai, jei jie „pelija“ mažatirašių leidinių puslapiuose, mokslo traktatuose ir nepasiekia platesnių visuomenės sluoksnių, nėra nuolat diegiami ir atnaujinami. Niekas kitas, tik ekologinės ideologijos sklaida gali būti vos ne vienintelė viltimi bandant sustabdyti ateities biosferos griūtį.

Šiandien teigiama, kad pasaulį valdo informacija ir tie, kas moka ją žaibiškai pasinaudoti,

Gamtosauga, jos ideologija ir idėjos yra neatskiriamos nuo propagandos ir masinės žiniasklaidos priemonių. Deja, lietuviškas naujadaras „žiniasklaida“ iš esmės atspindi tik vieną pagrindinę reikšmę – žinių sklaidimą, nesigilinant į reiškinį ar problemų esmę, jų neanalizuojant iš esmės. Laisvosios rinkos sąlygomis mes regime, kaip komerciniai dienraščiai, žurnalai, TV ir radio stotys pirmiausia stengiasi pataikausti masiniam visuomenės skoniui ir poreikiams, jos miesčioniškam smalsumui ir populiškumui. Kaip atsvara visuomenės pataikavimui vis dėlto išsaugojami esminiai laisvosios spaudos principai – tai politinio, ekonominio gyvenimo viešumas. Tačiau pripažinkime, kad dažniau dauguma žiniasklaidos priemonių yra toli nuo tikrųjų dvasinių ir ekologijos vertybių, tad vietos ir laiko gamtos saugos ideologijai lieka labai mažai. Gilesnės ir originalesnės gamtos saugos idėjos, pats mintijimas apie gamtos vertybes neturi komercinės vertės, nėra populiarius vartotojiškos visuomenės keliu pasukusiai visuomenei. Ir tai – logiška: apie ką nekalbama, tai ir negali tapti populiariu. Taip yra Lietuvoje, taip dažnai yra (ar buvo) vadinamajame pažangesniame pasaulyje.

Būtų naivu kaltinti dėl šių dalykų vien tik komercinę žiniasklaidą, nors dalis kaltės dėl nepakankamo šių problemų

nušvietimo tenka ir jai. Visą kaltę čia tenka padalinti ne tik žiniasklaidos priemonių savininkams, samdomiems redaktoriams ar žurnalistams, bet ir pačiai valstybei bei jos institucijoms, aplinkos ministerijai, pagaliau mokslininkams ir gamtos saugininkams. Vėl tvyro kažkokios „ekologinės sutemos“ – lyg viskas būtų gerai arba visos problemos kažkaip išsispręstų savaime, be sąmoningesnių pastangų.

Žiniasklaida privati, ir su tuo tenka susitaikyti. Tačiau daugelyje pasaulio šalių ir ekologinių idėjų propagavimą yra specialiai investuojamos valdžios ir įvairių fondų, nevyriausybinų organizacijų lėšos, už kurias išperkama plotas populiariausiuose dienraščiuose ar laikas TV laidose. Tam reikalingi nemaži pinigai, mūsų šalies ekologiniai judėjimai ir organizacijos jų neturi. Neteko girdėti, kad tuo užsiimtų ir Aplinkos ministerija, nors jau laikas pagalvoti ir apie tokį nepilgų gamtos saugos idėjų propagavimą.

Tai, kas nepopuliarinama, tas ir neremiamas. Gamtos saugos ideologijos badą įrodo ir tai, kad šalies stambusis kapitalas neremia ir net nemato reikalo remti rimtesnių gamtos saugos projektų ar organizacijų, o mielai remia įvairius šou, popkultūros atlikėjus, grožio konkursus ir pan. Tą patį galime pasakyti ir apie mūsų valdininkiją bei politikus, kuriems tokie žodžių deriniai kaip ekologija – politika ar ekologija – ekonomika yra

(nukelta į 6 psl.)

Rugiapjūtė Lietuvoje

komitetų dokumentacija, sutelkta jų fonduose. Ji atskleidžia LKP vidaus gyvenimo reiškinį įvairiose Lietuvos vietovėse specifika. Stokojant išsamių pirminių šaltinių apie pagrindinės LKP sudėtį, ypač tautinę, būtina remtis ir netiesioginiais duomenimis – Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento žiniomis apie pagrindinės LKP sudėtį, kurias paskelbė istorikai A. Anušauskas ir L. Truska.

Kadangi LKP sudėties tema yra didelės apimties ir specialaus mokslinio darbo objektas, šiame darbe nesiekiami visapusiškai jos nagrinėti; dėmesys kreipiamas tik į tuos klausimus, kurie iki šiol istoriografijoje buvo nutylėti, tendencingai ar kontraversiškai vertinti. Čia analizuojama pagrindinės LKP kiekybinė ir kokybinė sudėtis 1939 m. pabaigoje–1940 m. pradžioje socialiniu bei tautiniu aspektu; apžvelgiama LKP sudėties kaita nuo 1940 m. birželio iki partijos valymo spalio mėn., daugiausia dėmesio skiriama socialinės ir tautinės sudėties pokyčiams; apibūdinamos LKP sudėties reguliavimo priežastys, tikslai ir metodai. Atsižvelgiant į neproporcingai didelį tautinių mažumų dalyvavimą komunistiniame judėjime, aptariamos tokio reiškinio priežastys.

LKP sudėtis 1939 m. pabaigoje–1940 m. birželio mėn.

Pagrindinė Lietuvos komunistų partija nuo pat įkūrimo 1918 m. savo vidaus gyvenimą tvarkė ir sudėtį reguliavo remdamasi Rusijos komunistų partijos, nuo 1925 m. gruodžio mėn. – Visasąjunginės komunistų (bolševikų) partijos ideologiniais ir organizaciniais principais. Pagal juos bolševikų partija buvo apibrėžta kaip revoliucinio tipo ir klasinio pobūdžio, socialiniu, idejiniu-politiniu ir organizaciniu atžvilgiu vieninga, griežtai centralizuota ir disciplinuota politinė organizacija. Idėjinė ir organizacinė partijos gretų vienybė visada buvo laikoma bolševikų mokymo apie partiją pagrindu ir esmine jos sėkmingos veiklos sąlyga. Todėl per visą savo istoriją ji daugiausia dėmesio skyrė savo sudėties reguliavimui, gretų socialiniam ir idejiniam-politiniam grynymui, organizaciniam vieningumui ir susitelkimui, griežtai

kovojo su bet kokia opozicine veikla partijos viduje. Bolševikų partijos istatuose nustatyta priėmimo į partiją ir partijos vidaus gyvenimo organizavimo tvarka turėjo užtikrinti jos eilių grynumą bei organizacinį monolitiškumą ir buvo pagrindinis instrumentas partijos sudėčiai reguliuoti. Vadovybės inspiruotos bei organizuotos partijos valymo kampanijos buvo priemonė formuoti tam tikros sudėties organizaciją, efektyvus metodus reguliuoti jos sudėtį, susidoroti su nepatikimais ar priešiškais socialiniais sluoksniais bei politiniais oponentais.

Lietuvos komunistų partija neturėjo plačios socialinės bazės ir augimo šaltinių, buvo negausi, struktūriškai nevienalytė ir daugiatautė. Nuo pat savo ištakų – LSDDP kairiojo sparno susiformavimo ji laikėsi bolševikinių ideologinių nuostatų, kovojo prieš Lietuvos atsiskyrimą nuo Rusijos ir jos nepriklausomybę. Todėl ji veikė kaip antinacionalinė, o atkūrus Lietuvos nepriklausomą valstybę – ir antivalstybinę jėga. Antinacionalinis ir antivalstybinis veiklos pobūdis atstūmė nuo jos daugumą Lietuvos piliečių. LKP net negalėjo konkuruoti su kita kairiaja organizacija – LSDP. Socialdemokratai turėjo pozicijas tarp Lietuvos darbininkų, siekė jas išlaikyti ir priešinosi LKP skverbimuisi. Dėl šių aplinkybių komunistų partijai liko siaura socialinė niša. LKP nepopuliarumo priežastis buvo ir jos organizacinis nesavaranikiškumas, todėl ji laikyta svetimos valstybės marionetine organizacija.

Antivalstybinė ir nelegali LKP per visą pagrindinės veiklos laikotarpį nesugebėjo tapti gausia ir įtakinga organizacija. Prieškario laikotarpiu socialinę jos bazę mieste sudarė daugiausia smulkiosios pramonės darbininkai, prekybos ir amatų įmonių tarnautojai, kiti „smulkiaburžuaziniai“, daugiausia žydų tautybės asmenys, o kaime – sezoniniai samdiniai. Darbininkų skaičius LKP nuolat kito, dažnai nesiekė, bolševikų ideologų požiūriu, kritinės 50 proc. ribos. Nors LKP save ir laikė proletarine partija, ji buvo visiškai atitrūkusi nuo didelių pramonės įmonių darbininkų. Gausiausioje ir politiškai svarbiausioje Kauno miesto

(nukelta į 4 psl.)

■ Manoma, jog Turkijos laukia nauji išbandymai. JAV ekspertai įspėjo, kad šioje šalyje bet kuriuo metu gali įvykti antras žemės drebėjimas, ne mažesnis už tą, kuris rugpjūčio 17 d. sudrebino šalį. Turkijoje žuvo daugiau kaip 12 tūkstančių žmonių, tačiau spėjama, jog aukų skaičius gali viršyti ir 40 tūkstančių. Mokslininkai išvada apie gresiantį naują žemės drebėjimą padarė remdamiesi visą amžių vykdytais Anatolijos tektoninio lūžio, besitęsiančio per Šiaurės vakarų Turkiją, stebėjimais.

■ Steigiamajame suvažiavime Maskvoje įkurtas rinkiminis blokas Stalininis blokas-Trudovaja Rossija-karininkai už SSRS. Pirmieji sąrašė - V.Anpilov, S.Terechov, J.Džugašvili. Pagrindiniai tikslai - prezidento institucijos panaikinimas, sovietinės valdžios atkūrimas, SSRS atkūrimas.

■ Jungtinės Tautos žmogaus teisių pakomisėje netikėtai buvo išbrauktas rezoliucijos apie žmogaus teisių pažeidimus Baltarusijoje projektas. Priežastis - netikėtas Baltarusijos oficialių atstovų pareiškimas apie konkrečius ir terminuotus Baltarusijos valdžios įsipareigojimus minimais klausimais.

■ Čėčėnijos prezidentas Aslan Maschadov spaudos rugpjūčio 21 d. konferencijoje kategoriškai paneigė Čėčėnijos dalyvavimą Dagestano įvykiuose. Tačiau jis pranešė, kad karo Čėčėnijoje tikimybė yra didelė ir kad Čėčėnijos pasienyje aktyviai kuriamos gynybinės linijos.

■ Kosovo serbų vadovai pasiūlė padalinti provinciją pagal etnines linijas, siekiant apsaugoti serbus nuo albanų užpuodinėjimų. Serbų pasiūlymą įvedimo vadovas Momčilo Trajković sakė, kad tai būtų laikina priemonė, leisianti skirtingoms etninėms grupėms likti Kosove. Jungtinių Tautų administracijos Kosove vadovas Bernard Kouchner teigė išstudijuosiantis šį pasiūlymą, nors jam ir nepatinka, tuo tarpu albanai šį pasiūlymą kategoriškai atmetė.

■ D. Britanijos ekonominės žvalgybos grupės paskelbtame pranešime teigiama, jog karas Kosove Jugoslavijai kainuos beveik 65 mlrd. USD.

Beveik recenzija apie recenzijas

Antanas Dundzila

Amerikoje Tėvų Pranciškonų leistas *Aidus* perkėlus į Lietuvą, ten jau devinti metai eina religijos, kultūros ir visuomeninio gyvenimo mėnraštis *Naujasis Židynys - Aidai*. Amerikos lietuviams gali būti įdomu, kad savo turiniu, apipavidalinimu ir formatu tai išeivijos *Aidus* primenantis žurnalas. Leidėjai 1999 metais pasirodė su drąsiu, džiuginančiu žingsniu - su net 48 psl. knygų recenzijoms,

dinys. Toliau redaktorius pažymi, kad recenzijos kartais būna kritiškos. "Kritika ne visada esti švelni, beveik niekada - maloni". Išeivijai tai reikšminga pastaba, nes mūsų apžvalgininkų dauguma leidinius vertina akiai teigiamai. Skelbiamas pažadas, kad *Knygų Aidai* visada bus atviri atsakymui ir diskusijai, puiku! Pabaigoje dar užsimenama, kad tokio priedo reikėtų ne kas metų ketvirtį, bet bent kas antrą mėnesį. Žodis baigiamas kone testamen-

"Švietimas Lietuvos ateičiai" programa - 2 mln. litų. V. Kubilius suglaustai apžvelgia periodiką, siūlo sujungti krūvon Kultūros ir Švietimo ministerijų knygoms skirtas lėšas, pasitebi, kad bibliotekų reikšmė kyla, tačiau mokyklų bibliotekose didelę dalį dar tebesudaro sovietmečio leidiniai.

Žvelgdamas į leidinių pobūdį, V. Kubilius mato, kad rašytojai ieško kelių gyventi laisvos rinkos sąlygose. Toliau jis įdomiai dėsto rašytojų polinkius, peržvelgia prozas, poezijos, dramos linkmes, taip pat periodiką bei literatūrinius leidinius. Savo svarstymų srute jis sumini apščiiai faktų bei pavadinimų, kurie skaitytoją intriguoja, tačiau tuo pačiu pasako, kad eilinis spaudos mėgėjas galės tik dalelę šios visuomenės pats savo pirštais pačiu-pinėti. Visa tai kitais žodžiais patvirtina *Knygų Aidų* pasirodymo reikmę: recenzijų, apžvalgų, anotacijų leidinio reikia!

Gintaras Beresnevičius savo straipsniui parinko "Knygos nėra virtualios" antraštę. Jau pavadinimas skatina pagalvoti, apie ką čia bus kalbama, kuo "knygos nėra". (Lengva išskaičiuoti, kad knygos nėra žmonės, gyvuliai, pastatai, dvasios ir t. t. Gal būtų buvę paprasčiau ir tiesiau sakyti, kuo "knygos yra"...) Jau pirmame sakinyje - kaip prie lentos - autorius prikla to virtualumo nebuvimą, o toliau su skaitytoju žaidžia, kalbėdamas apie visokius dalykus. Vietomis jis įneša taiklių pastabų, kitur - pasakoja savo studentavimo epizodus, apščiiai vietos skiria tiražams, mintimis šokinėja šen ir ten. Rašinio struktūra šiek tiek primena absurdo teatrą (tai mena rūšis, šiame pa-lyginime nieko žeminančio), kai sėdi ir galvoji, kas čia norima pasakyti, kur tas vaidinimas veda? Viena aišku: knyga autoriui svarbus, įdomus, mielas daiktas. Šis bibliomanijos (autorius panaudotas žodis) atstovas nieko blogo niekam nelinki ir nedaro. Prisipažinsiu, kad straipsnį nurijau kaip keisto maisto kąsnį - žinodamas, iš ko jis padarytas, bet nepajutęs skonio ar maistingumo vertės. Tai priskiriu savo buvimui, ne autorius virtualijai. Snobizmo vardan yra visiškai pateisinama skaityti straipsnius, kurie "virš tavo galvos".

Visų straipsnių čia nesuminėsiu. Kai kurių aptariamų knygų temos man asmeniškai atrodė neįdomios - čia diktuoju savo pasirinkimo laisvę. Keliuose rašiniuose atrodė, kad autorius lyg per daug ištęsė įžangą, darbininkai, smulkūs amatininkai ir prekybininkai bu-

laikiniai pamiršo recenzuojamą veiklą, pasinėrė į periferinius savo mąstymus ir t. t.

Dalykiška, įdomi ir informuojanti yra kun. Vaclovo Aliulio, MIC, recenzija apie tris knygas vienuolynų temomis - *"Istoriškai apie vienuolijas ir vienuolijos apie save"*. Recenzija tuo patraukli, kad ne tik informuoja apie knygų temą, bet ir pačius leidinius visapusiškai įvertina. Skaitytojui ji naudinga: arba, toliau ta tema besidomint, sužadins alkį knygą įsigyti, arba, pasilikus tik recenzijos ribose, bus pasisemta šiek tiek istorinių bei bibliografinių duomenų.

Artūras Dubonis *"Savo valstybės pradžios istorijoje"* vertina Edvardo Gudavičiaus 1998 pasirodžiusį *"Mindaugą"*. Varsarą tą knygą mačiau Kauno bei Vilniaus knygynuose, tačiau, kitų leidinių prisirinkęs, nedrįsau jos pirkti. Perskaitęs recenziją, knygą būtinai įsigysiu. Stebėtina, kiek naujo, įdomaus galima pasakyti apie XIV a. Lietuvos istorijai svarbius reiškinius! Štai čia ir glūdi recenzijų, apžvalgų reikalingumas, jų įtakos pavyzdys: *Knygų Aiduose* apie *"Mindaugą"* nepaskaitęs, apie šią knygą negalvočiau. Tarp kitko, E. Gudavičius yra parašęs Lietuvos istoriją, kurią Amerikoje išleis Vydūno Fondas. Dar nei recenzijos nei rankraščio nematęs žinau, kad ir tą knygą pirksiu!

Saulius Geniušas su savo *"Beieškant prarasto laiko"* mane atšaldė nuo Marcel Proust (1871-1922) kūrybos vertimų iš prancūzų kalbos. Taip kaip Dubonis "užkaitino" su Gudavičiaus *"Mindaugu"*, taip Geniušas "atšaldė"... Tai irgi svarbus patarnavimas.

Dar pastabėlė apie Rūtos Marcinkevičienės vertintą J. Paulausko *"Paauklių žodyną"*. Įdomu, kad kai kurie išeivijoje mūsų patirti reiškiniai su jaunimo žodžiumu, dabar iškilo ir Lietuvoje. Recenzija labai dalykiška, sklandžiai parašyta, smagiai skaitosi.

Trumpiau paminėtas Antano Maceinos knygų vertimas į rusų kalbą. Išversta *"Niekšybės paslaptis"* ir *"Didysis inkvizitorius"*. Minėti Chicagoje veikiančio Balzeko muziejaus žinioje esantys, kunigaikščiams Radviloms priklausę rankraščiai. *Knygų Aiduose* yra skyrelis *"Trumpai"* su kelių kitų knygų apibūdinimais.

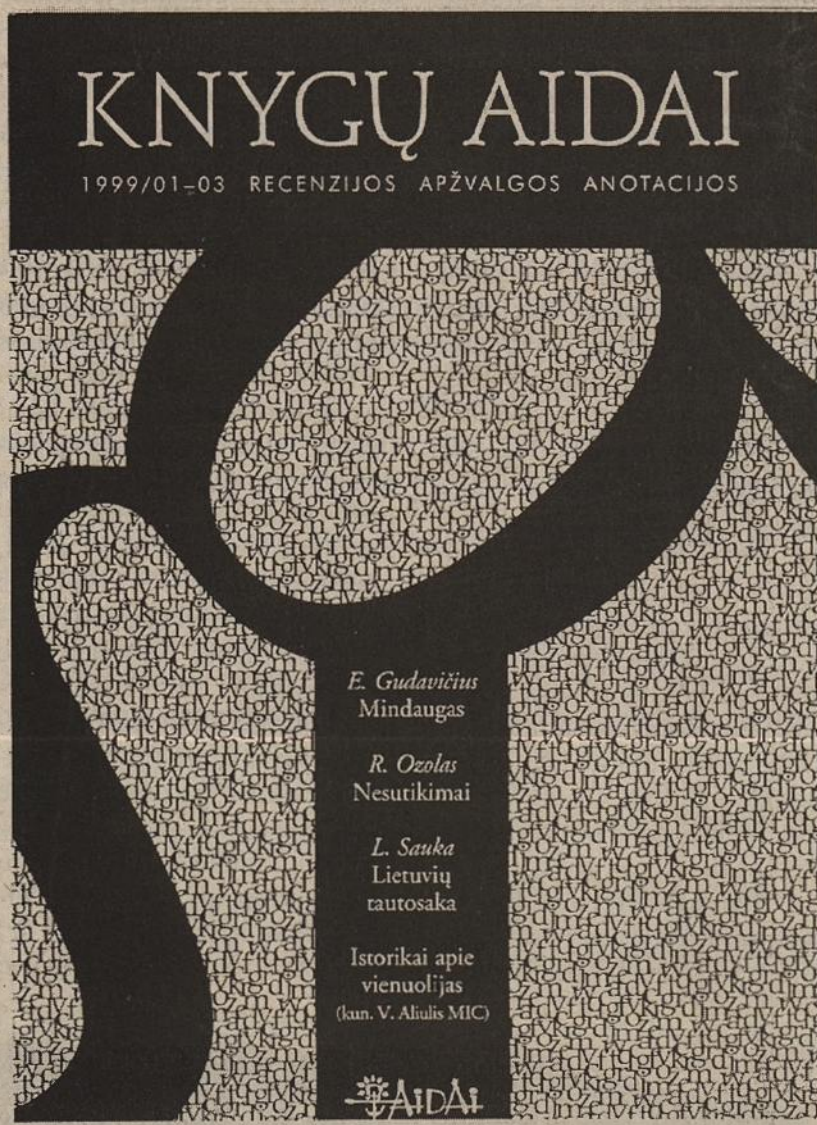
Knygų Aidai yra gražiai paruošti, iliustruoti, medžiaga dviejose skiltyse patraukliai, kreidiniame popieriuje išdėstyta. Kiekvienas puslapis apvestas rėmeliais, naudojamos juoda ir kiaušinio trynio geltonumo spalvos. Straipsnių akiniai sklandūs, neišstėti iki absurdiškų periodų - ko retkarčiais neišvengia *Naujojo Židinio - Aidų* redakcija. *Knygų Aiduose* užtikau tik vieną sakinį, prie kurio rymojau: liko neaišku, ar jame praslydė netinkami linksniai, ar tik šiaip jau gramzdiškai išsireikšta. Tiesa, būtų įdomu, kad redakcija skelbtų savo autorių trumpučius biografinius bruožus. Suprantama, kad minimų leidinių apimtyje *Knygų Aidai* daug neišsiskirs nuo *Naujajame Židinyje - Aiduose* puoselėtos linijos. Bendrai imant, savo visuma *Knygų Aidai* aiškiai patvirtina, kad recenzijos, spaudos apžalgos bei aptari-mai patys savaime yra ne tik analitinio svarstymo, skatinimo domėtis spauda, bet ir kūrybingumo pavyzdžiai.

Ką būtų galima pasakyti baigiant, keliais žodžiais? Geras leidinys!

O dabar grįžkime į (virtualias) *Knygų Aidų* sutiktuves:

- Malonūs skaitytojai, ši pobūvi baigėme. Visus kviečiu į barą ir užkandinę, kur, kaip įprasta, šeiminkės yra paruošę dešrų su kopūstais...

Iš leidinio metrikos: KNYGŲ AIDAI, NAUJOJO ŽIDINIO - AIDŲ priedas. Universiteto g. 4, Vilnius 2001. Tel./faks.: 220 311, aidai@takas.lt Atsak. redaktorius Vytautas Ališauskas. Leidinį parėmė Atviros Lietuvos fondas.

Mėnraščio "Naujasis Židynys - Aidai" priedo "Knygų Aidai" viršelis

apžvalgoms ir anotacijoms skirtu priedu - *Knygų Aida*s. Priedas tikrai vertas dėmesio, todėl ir čia šis rašinys. Gi apie šią naujieną išeivijos spaudoje anksčiau bent man nepastebėjus žinios - lai tai būna ir *Knygų Aidų* sutiktuvės:

- Gerbiamosios ir gerbiamieji,

kviečiu įsipilti gaivinančio gėrimo, patogiai atsisėsti. Sveikiname lopšyje krikštaujančius *Knygų Aidus* ir pradedame šį iškilmingą pobūvį!

Visų pirma - ką apie priedą sako pats jo redaktorius, Vytautas Ališauskas. Jo manymu, knygos - mūsų gyvenimo dalis. Kaip ir apie kitus svarbius gyvenimo reiškinius, apie knygas kalbama, jos aptariamos. *Knygų Aidai* ir žada būti tokiu svarstymui skirtas lei-

tinis posakius, kad dažnesnio priedo pasirodymas bent dalinai priklausys nuo skaitytojų. Atrodo, kad savomis jėgomis bei ištekliais neabejojama, irgi puiku!

Įvadinį leidinio straipsnį *"Literatūrinis gyvenimas: 1998 metai"* parašė Vytautas Kubilius. Autorius surinko labai įdomios statistikos. 1998 metais Lietuvoje išleista 4,100 knygų pavadinimų, veikė 577 leidyklos, kurių duona ir druska daugumoje buvo vertimai iš svetimų kalbų. Leidybos apimtis plėtėsi, tačiau kai kurie tiražai yra kritę iki 500 egzempliorių, retas prozos leidinys sulaukia pakartotinių leidimų. Kultūros ministerija savo 4.5 milijonų litų subsidija parėmė 258 leidinius, Atviros Lietuvos fondas skyrė 633 tūkst. litų, o

guomenė, darbininkai, smulkūs amatininkai ir prekybininkai buvo menkai integruoti į Lietuvos ekonominę ir visuomeninę gyvenimą, imlūs bolševizmo doktrinai ir rado terpę antivalstybiniame komunistiniame judėjime. Kaip pažymėjo istorikas S. Atamukas, vieną iš specifinių ideologinių politinių žydų skirtumų ir prieštaravimų išreiškė jidišistų (folkistų, antisionistų) ir hebrajistų (sionistų) tarpusavio kova. Kai kurie radikalių marksistinių pažiūrų jidišistai (folkistai) aktyviai veikė LKP ir konfrontavo su sionistais. Šių srovių kova buvo svarbiausia žydų komunistų antisionistinio veikimo ir propagandos priežastis. 1938 m. sudaryta LKP CK komisija darbui su žydais (nariai Genrikas Zimanas, Šmerelis Maiminas, Leiba Šausas ir kiti) siekė ne tik išplėsti komunistų įtaką tarp jidišistų, bet ir patraukti į savo pusę sionistus, palenkti juos ir jų organizacijas žydų komunistams, susilpninti ir pakirsti sionistų pozicijas tarp Lietuvos žydų. Faktiškai ši komisija ir LKP CK sekretorius Icikas Meskupas 1938-1939 m. suformulavo Lietuvos komunistų partijos poziciją žydų klausimu. LKP neturėjo programos, kaip spręsti žydams aktualias problemas. Vis dėlto buvo pasisakyta prieš antisemitizmą apraiškas Lietuvoje ir sionizmą žydų organizacijose, nubrėžtas kursas skverbti į sionistines organizacijas ir palenkti jas LKP. Tokia partijos nuostata, be abejo, imponavo radikalių kairiųjų pažiūrų žydams. Laikydamosi VKP(b) unitarinės ir tautų asimiliavimo politikos, LKP vadovybė, jos komisija darbui su žydais ir partijoje veikė žydai komunistai nekelė nacionalinės kultūrinės žydų autonomijos reikalavimų (tuo jie skyrėsi nuo Bundo ir kitų jidišistų, kairiųjų sionistų organizacijų). Kova tarp LKP ir Bundo bei tos pačios jidišis-

Nijolė Maslauskienė

Lietuvos komunistų tautinė ir socialinė sudėtis 1939 m. pabaigoje-1940 m. rugsėjo mėn.

3

(atkelta iš 3 psl.)

organizacijoje komunistai neturėjo įtakos didesnėse pramonės įmonėse: metalo, tekstilės, maisto ir kt. fabrikuose. Juose veikė komunistai nesėkmingai konkuravo su Lietuvos socialdemokratų partija. Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentu žiniomis, palyginti stabilias pozicijas LKP turėjo Kauno prekybos ir smulkaus verslo įmonėse bei amatų dirbtuvėlėse, kurių savininkai dažniausiai buvo žydų tautybės asmenys.

Ivairiatautis darbininkų sluoksnių turėjo įtakos ir partijos sudėčiai. Lietuvių atstovavimas partijoje visada buvo mažesnis, palyginus su bendru jų skaičiumi tarp Lietuvos gyventojų. Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento duomenimis, 1939 m. pabaigoje beveik 60 proc. komunistų buvo lietuviai, 31 proc. - žydai, o likę 9 proc. - kitų tautybių asmenys. Neproporcingai didelį žydų atstovavimą Lietuvos komunistų partijoje nulėmė kelios priežastys.

Daugumą Lietuvos miestų ir miestelių varguomenės, amatininkų bei smulkiųjų prekybininkų sudarė žydai, todėl tarp šių socialinių sluoksnių komunistų taip pat natūraliai vyravo žydai. Žydų tauta socialiniu, politiniu ideologiniu, kultūriniu ir religiniu atžvilgiais buvo nevienalytė. Neišsilavinusi miestų ir miestelių var-

tų (antisionistų) orientacijos žydų komunistų ir bundininkų dėl įtakos žydų darbininkams vyko per visą jų veiklos tarpukario Lietuvoje laikotarpį. Kadangi politiškai Bundas nesiekė suartėti su SSRS, jo nariai 1939-1940 m. nesišliejo prie LKP. Buvo tik pavienių bundininkų stojimo į LKP atvejų, kuriuos nulėmė darbininkų judėjimo Lietuvoje XIX a. pabaigoje-XX a. pradžioje tradicijos, bet ne politinė jų orientacija į SSRS ar bolševizmą. Kita vertus, įnirtinga komunistų kova su Bundo faktiškai užkirta jiems kelią į LKP. Todėl, pavyzdžiui, Kauno miesto organizacijoje 1939 m. pabaigoje buvo tik vienas komunistas bundininkas. Be to, Lenkijai okupavus Vilniaus kraštą, Bundo veikla Lietuvoje nusilo-

Ketvirtojo dešimtmečio pabaigoje radikalių kairiųjų pažiūrų žydų telkiamasi į LKP skatino ir iš dalies pakitusi Lietuvos visuomenės politinė orientacija. Šiuo metu padidėjus visuomenės nepasitenkinimui autoritariniu režimu, sustiprėjo opozicinės nuotaikos ir kai kurios Lietuvos kairiosios srovės bei inteligentija pamažu suartėjo su Lietuvos komunistų partija. Panašūs procesai vyko ir tarp žydų jidišistų. Netgi kai kurie sionistų organizacijų aktyvistai ėmė šlietis prie LKP.

Politinę žydų orientaciją į SSRS lėmė prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas. Nacionalistų doktrina kėlė pavojų žydų tautos išlikimui. Padidėjus Vokietijos agresijos prieš Lietuvą pavojui, daugelis žydų, pirmiausia kairieji sluoksniai, į SSRS žiūrėjo kaip į vienintelę galimybę išvengti Vokietijos okupacijos ir žydų genocido. Todėl jie orientavosi į SSRS ir jos interesus, palaikė jos užsienio politiką, taip pat 1939 m. spalio 10 d. SSRS-Lietuvos sutartį ir Raudonosios armijos įvedimą į Lietuvą.

(bus daugiau)

1999 metų ŠALFASS-gos golfo žaidynės

1999 m. ŠALFASS-gos komandinės ir individualios golfo pirmenybės įvyks 1999 m. rugsėjo 4-5 d. The Reserve at Thunder Hill aikštyne, 7058 Griswold Rd., Madison, Ohio. Tel. 440-298-3474. Iš I-90 kelio išvažiuoti Madison - Rt. 528 išvažiuojant (Exit # 212) ir važiuoti Rt. 528 į pietus apie 2 mylias iki Griswold Rd., tada pasukti į rytus.

Pirmenybes rengia Clevelando Lietuvių golfo klubas, pirmininkas - Algis Nagevičius. Tai yra 36 skylių turnyras.

Varžybų pradžia - nuo ryto abi dienas. Tikslus starto laikas bus nustatytas tik rugsėjo 3 d. vakare, paaiškęs galutiniam žaidėjų skaičiui.

Komandinės varžybos vyks vyrų ir moterų klasėse.

Individualios varžybos bus prarastos šiose klasėse: vyrų meisterių, vyrų A, B, C ir D, vyrų senjorų (55 m. ir vyresnių); moterų A ir B. Jaunių (18 m. ir jaunesnių) ir jaunučių (14 m. ir jaunesnių) varžybos bus vykdomos, jei susidarys minimalus žaidėjų skaičius. Priešingu atveju, jiems teks žaisti atitin-

kamoje vyrų klasėje.

Taipogi bus vykdomos "ilgiausio smūgio" ir "arčiausio prie vėliavėlės" numušimo varžybos.

Žaidynių starto mokestis: 30.00 USD kiekvienam žaidėjui. Čekis rašomas: Cleveland Lithuanian Golf Club.

Dalyvių registracija atliekama šiuo adresu: *Algis Nagevičius, 10200 Ridgewood Dr., #617-2, Parma, OH 44130. Tel. 440-845-8848; faksas: 440-845-1709.*

Jei reikia daugiau informacijos, kreipkitės į Algį Nagevičių.

Žaidynių tvarkaraštis

Pentadienį, rugsėjo 3 d., 7:00 val. vak. - dalyvių sutikimas-registracija, susipažinimo pobūvis. Comfort Inn, I-90 & Rt. 45 (Exit # 223 Ashtabula).

Šeštadienį, rugsėjo 4 d., iš ryto - žaidynių pradžia.

Sekmadienį, rugsėjo 5 d., nuo ryto - žaidynių tęsinys ir užbaiga.

Sekmadienio vakare - žaidynių banketas ir dovanų įteikimas (Comfort Inn).

Iš Michigan National Guard Camp Grayling vykusių tarptautinių pratybų, kuriose dalyvavo daliniai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Kanados ir JAV (Pennsylvanijos, Ohio, Indianos, Illinois, Wisconsin ir Michigan). Nuotraukoje - Lietuvos kariai, dalyvavę pratybose, po pratybų užbaigimo pažymėjimų įteikimo su būreliu Michigano lietuvių

J. Urbono nuotr.

1999 m. ŠALFASS-gos varžybinis kalendorius II dalis

Pateikiame likusių šių metų oficialių ŠALFASS-gos varžybų kalendorių, kuris yra papildymas/priminimas šių metų pradžioje paskelbto metinio 1999 m. varžybinio kalendoriaus.

Toronto LSK Jungties 14-sis 3-Pitch mišrių (CO-ED) komandų softbolo turnyras, kuris kartu laikomas ir ŠALFASS-gos pirmenybėmis, įvyks 1999 m. rugpjūčio 28 ir 29 d., Wasaga Beach, Ont. Informuoja: *Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada, tel.: 416-766-2996; faksas: 416-766-5537; E-mail: kuliavas@compuserve.com*

1999 m. Š. Amerikos lietuvių komandinės ir individualios golfo pirmenybės vyksdo Clevelando Lietuvių Golfo klubas, 1999 m. rugsėjo 4 ir 5 d. Tha Reserve at Thunder Hill aikštyne, Madison, Ohio. Informuoja: *Algis Nagevičius, 10200 Ridgewood Dr. #617-2, Parma, OH 44130; tel.: 440-845-8848; faksas: 440-845-1709.*

1999 m. Š.A. baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks 1999 m. rugsėjo 4 ir 5 d., Columbus, Ohio. Rengia latviai. Informacija: *Arturs Zageris, turnyro va-*

dovas, P.O. Box 21874, Columbus, OH 43221-0874; faksas: 614-459-115; tel.: 614-459-5200, ext. 233. Papildomai lietuviams: *Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS I, teniso vado-vas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3; tel.: 416-225-4385; faksas: 416-787-9168; E-mail: dianejk@inter-log.com*

1999 m. Š.A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės vyksdo Clevelando LSK Žaibas 1999 m. rugsėjo 11 ir 12 d. Cuyahoga Community College, Western Campus, Parma, Ohio. Informuoja: *Algirdas Bielskus (žr. žemiau). Vyru- moterų ir visų prieauglio bei veteranų klasių varžybos.*

1999 m. Š.A. baltiečių sportinio šaudymo pirmenybės vyksdo estai, š.m. rugsėjo mėnesį, Kanadoje: rugsėjo 11 d. - stendinio (trap) šaudymo; rugsėjo 18 d. - smulkkaus (.22) kalibro šautuvų ir rugsėjo 25 d. - pistoletų. Vietovės dar nenustatytos. Smulkkaus kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių pasekmių. Informuoja: *Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2; tel. 905-332-*

6006; faksas: 905-332-7696.

Clevelando LSK Žaibo 7-asis etninis mišrių komandų (CO-ED/6 žaidėjų) tinklinio turnyras įvyks 1999 m. spalio 9 d., Clevelande. Kviečiamos lietuvių ir kitų baltiečių komandos. Informuoja: *Petras Stungys, 8243 Donald Dr., Mentor, OH 44060; tel.: 440-974-9736 (namų), 216-692-5918 (darbo); E-mail: stungys@en.com*

1999 m. Š.A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos 1999 m. spalio 23 ar spalio 30 d. Toronte, Kanadoje. Vykdo - Š.A. baltiečių plaukimo sekcija. Tiksliai data ir vieta bus pranešta vėliau. Informacija: *Modris Lorbergs, 73 North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 5H9; tel.: 1-626-7262. Papildomai lietuviams: Algirdas Bielskus (žr. žemiau).*

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos gen. sek. *Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122; tel.: 216-486-0889; faksas: 216-481-6064.*

Kalendoriaus pakeitimai bei papildymai bus nuolatos skelbiami.

ŠALFASS-gos centro valdyba

Vakare vyko kultūros vakaras "Lietuvos Aidai". Viešbučio salė pilna, šį vakarą susirinko virš 300 žiūrovų išklausyti programą, kurią atliko Kasinskų šeimos ir draugų kaimo kapela. Skambėjo įvairūs instrumentai, kanklės, pianinas ir dainos. Michael Dura gražiai padainavo kelias dainas. Šešių mergaičių kanklių grupelė nuotaikingai atliko programėlę. Baidant visi dalyviai ir programos atlikėjai iš širdies gėmių dainavo "Lietuva-Brangi".

Trečioji suvažiavimo diena

Ketvirtąjį seimo posėdį pradėjome prelatu kun. Anderlono sukalbėta malda. Raštiškas sveikinimas buvo gautas iš seselės vienuolės Paulės (Nekal-tai Pradėtųjų Marijos Seserų).

Marytė Šepikaitė perskaitė ir įteikė narystės žymenis. Buvo pasveikinta ir apdovanota nauja 157 k-pa, veikianti Lemont, IL, dabar turinti 138 narius. Š. m. balandžio mėn. per Centro valdybos suvažiavimo posėdį 157 k-pai buvo įteikta chartija. Šios kuopos priraše daugiausia naujų narių: 96 k-pa, Dayton, OH, 82 k-pa, Gary, IN, 144 k-pa, Anthrasite, 136 k-pa, Hudson-Mohawk, 110 k-pa, Mass-peth, NY, 7 k-pa, Waterbury, CT, ir 133 k-pa, Los Angeles, CA. (tęsinys kitame numeryje)

Lietuvos Vyčių 86-tas metinis suvažiavimas

Regina Juškaitė-Švobienė

Lietuvos vyčių 86-tas metinis suvažiavimas vyko Philadelphiaje, PA. Anksčiau atvykusiems seimo dalyviams trečiadienį, liepos 28 d., buvo suaruota įdomi išvyka į Atlantic City miestą ir Atlantic City casino. Dalyvavo 16 žmonių. Rytas buvo drėgnas ir saulė šildė šiltesniais spinduliais, bet tai nepakenkė dalyvių nuotakai. Lankėme įvairias parduotuves, vaikščiojome žymiuoju Broadway prie Atlanto vandenyno. Matėme gražiausių ir didingų laivų. Valgėme pietus garsiaje Trump casino restorane. Į viešbutį grįžome pavargę, bet laimingi ir patenkinti įdomia išvyka ir smagia kelione.

86-sis Lietuvos Vyčių seimas/suvažiavimas, vykęs š.m. liepos 29 - rugpjūčio 1 d. Sheraton Society Hill viešbutyje, Philadelphia, PA, prasidėjo šūkiu "Amerikiečiai, kurie sielojamės savo lietuvišku paveldu". Seimą globojo Philadelphia 3-ji kuopa.

Suvažiavimas pradėtas ketvirtadienį šv. Mišiomis istorinėje Senosios Šv. Marijos (Old St. Mary's) bažnyčioje. Mišias koncelebravo Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vadas prelatas kun. Juozas, prelatas kun. Francis Statkus, kun. William Valkavičius, kun. Albin Janiūnas, kun. Daniel Staniskis, kun. Petras Burkauskas, kun. Juozas Rymdeika ir kun. Joseph Logrip.

Pirmas seimo posėdis

Po Mišių oficialus seimo atidarymas vyko viešbučio salėje. Centro valdybos pirmininkas Jonas Mankus atidarė seimą ir pakvietė prelatą kun. Juozą Anderlonį sukalbėti malda. Sugiedoti JAV, Lietuvos ir Vyčių himnai. Dalyvių sveikino 3-ios kuopos šio seimo rengimo komiteto ko-pirmininkai Irene Ozalis ir Jonas Mikunas.

Prezidiumą sudarė William Piacentini, 103 kuopa (Providence, RI), ko-pirmininkai John P. Baltrus, 19 k-pa (Pittsburgh, PA) ir Evelyn Ozelienė, 36 k-pa (Chicago). Sekretoriavo Catherine Nakrosis ir Elena Nakrosis, abi iš 29 k-pos

(Kearny, NJ). Tvarkdariai išrinkti atstovauti visoms penkioms apygardoms: Helen Karpovich, Joseph Stelmokas, Edward Počius, Brian Johnson ir Kathryn Urban.

Rezoliucijų komisiją sudarė: Robert A. Martin, Jr., 16 k-pa (Chicago), Theresa Strolia, 157 k-pa (Lemont), Jean Kapochus Mihalik, 143 k-pa (Pittston) ir Elinor Sluzas, 96 k-pa (Dayton).

Sveikinių komitetą sudarė: Sophia Sakalys, Antoinette Sakal, Irena Gečas-McCarthy, Elena Mikalauskas ir Marytė Abbot.

Seimo eigos parlamentarinės eigos patarėjas - Peter Paul Zansitis, 16 k-pa (Brigeport, IL).

Mandatų komitetą sudarė: Rita Sussko, Anne Marie Kasel, Mark H. Bell, Anna Klizas Wargo ir Marytė Šepikaitė.

C. V. pirmininkas Jonas Mankus atliko išsamų praėjusių metų organizacijos veiklos pranešimą.

Iždininkas John Baltrus apibūdino organizacijos išdą, pasiūlė 1999-2000 m. veiklos metų biudžetą, kuris buvo delegatų priimtas.

Seimą žodžiu sveikino Lietuvos Respublikos Ambasadoriaus Stasio Sakalausko vardu Rita Kazragienė ir Nukryžuotojo Jėzaus vienuolių vardu seselė vienuolė Helen Ivanauskas. Raštiški sveikinimai gauti iš JAV Prezidento William B. Clinton, Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus, Lietuvos Katalikų Susivienijimo (pirmininko Vytauto Kasinių), Amerikos Lietuvių Tarybos (dr. Jono Račkausko), Lietuvos Romos Katalikų Federacijos (Sauliaus Kuprio), Lietuvos Moterų Federacijos (Aldonos Noakos Pintsh) ir kt.

Kun. William Valkavičius, 27 k-pos dvasios vadas iš Norwood, MA, istorikas, padarė trumpą pranešimą apie savo naują trijų tomų knygą apie lietuvių kunigus, dirbančius lenkų parapijose.

Mandatų komisijos pranešimu, pirmajame posėdyje dalyvavo 104 asmenys.

Posėdis baigtas malda, kurią sukalbėjo kun. Valkavičius.

Vakare vyko susipažinimo

vakaras "Vasaros naktis Philadelphiaje" su užkandžiais Šv. Jurgio bažnyčios kiemelyje. Po vaišių vyko linksma vakaris - vakaronė su muzika ir šokiais.

Antroji suvažiavimo diena

Pentadienį, liepos 30 d., šv. Mišias viešbutyje už mirusius Lietuvos vyčius ir organizacijos rėmėjus aukėjo prelatas kun. Juozas Anderlonis ir kun. Al. Janiūnas.

Po Mišių posėdį malda pradėjo kun. Juozas Anderlonis.

Sekė "Pagalba Lietuvai" pirmininkės Reginos Juškaitės-Švobienės pranešimas apie šio padalinio praėjusių metų sėkmingą veiklą. Buvo išsiųsti devyni 40 pėdų ilgio talpintuvai, kurių vertė viršijo 5 milijonus dolerių. Buvo siųsti įvairūs vaistai nuo tuberkuliozės, antibiotikai, virš 1,200 pirmosios pagalbos komplektų, 55,000 dėžučių "protein supplements" ir vitaminų. 14 klierikams sumokėtos metinės stipendijos po 2,000 dol.

Sekė raštiški sveikinimai iš Stasio Lozoraičio fondo, Marijonų Tėvų kongregacijos, iš Donald S. Petraitis, Seselių pranciškiečių iš Pittsburgh, PA, RSRL (Religious Supporting Religious in Lithuania) ir iš Conception Abbey iš Missouri.

Toliau Kultūros ir lietuvių

kalbos komisijos pirmininkas, garbės narys muz. Faustas Strolia skaitė įdomią istorinę pasakaitą apie Lietuvos dvasinio gyvenimo pradžią nuo stabmeldiškų (pagoniškų) laikų iki šio tūkstantmečio.

Perskaitytos kelios rezoliucijos.

Posėdis baigtas malda. Posėdyje dalyvavo 105 asmenys.

Izdėto patikėtinis Richard Nieldares pranešė apie Vyčių organizacijos nuosavybės būklę.

Antrą paskaitą ir panelio diskusiją pravedė Len Barkousky, lietuvių Vyčių lietuvių reikalų komiteto pirmininkas. Tema - Lietuvių ir lenkų santykiai nuo nepriklausomybės laikų. Delegatai ir svečiai buvo supažindinti su lenkų atstovais: Michael Blichasz (Polish American Congress prezidentas), Theresa Romanowski (Polish American Congress viceprezidentė, Eastern Pennsylvania District), Barbara Ilnicki (Polish Affairs pirmininkė, Polish American Congress, Eastern Pennsylvania District, ir lenkų radijo programos redaktorė) ir Richard Klimek (Polish American Congress sekretorius, Eastern Pennsylvania District). Visi teigė, kad lietuvių ir lenkų ryšiai ir santykiai Pennsylvanijoje yra geri.

Posėdis baigtas malda. Jame dalyvavo 109 asmenys.

LIETUVA VISATOJE IR ŽEMĖJE

Daugiausia lietuviškų pavadinimų turintis dangaus kūnas - planeta Venera. Senovėje lietuviai šį dangaus šviesulį vadino Aušrine, Vakarine, Geležine, Vilko, Rytmetine žvaigžde, Rytmetėle, dangaus deive, dar Žvėrine žvaigžde arba Mają Žvėrine ir Didžiąja Žvėrine. Dabar dvidešimt vienai Veneros paviršiaus vietų suteikti lietuvių deivių, mitologinių būtybių ir moterų vardai: 7 kalvagūbriams - Auska, Aušra, Bezlėja, Brėkšta, Laumė, Saulė, Vaiva, 3 krateriams - Birutė, Danutė, Gražina, 3 slėniams - Lazdona, Medeinė, Vakarinė, 3 kalnų žiedams - Javinė, Krūminė, Žemyna, lygumai - Audra, kalvai - Jūratė, žemė - Lada, netaisyklingo daugia-kampio formos aukštumai - Laima ir kalnai - Milda.

Mažiausias krateris lietuvišku pavadinimu - Alytus - yra Marse, arba Žiezdrės planetoje. Jo skersmuo apie 20 km. Šį vardą krateriui suteikė 1979 m. Tarptautinė astronomų sąjunga.

Didžiausias krateris Lietuvoje - Vėprių astroblema (Ukmergės raj.) - yra apie 8 km skersmens. Spėjama, kad jis susidarė prieš 145 - 150 mln. m., nukritus dideliame meteoritui. Ilgainiui dėl erozijos ir kitų priežasčių prisipildė kraterio pylimo medžiagos, kvartero nuosėdų (sluoksniu storis 50 - 100 m) ir jūros bei kreidos uolienų stromės (apie 150 m). Aptiktas 1967 m.

Mažiausias Lietuvoje krateris - Mizarų astroblema (Lazdijų r.) - yra apie 5 km skersmens, apie 230 m gylio, beveik taisyklingos apvalios formos įduba, kurią dengia apie 300 m storio nuosėdos. Spėjama, kad jis susidarė prieš 500 - 600 mln. m., nukritus dideliame meteoritui. Aptiktas 1957 m.

Arčiausiai Saulės praskriejęs dangaus kūnas lietuvišku pavadinimu yra Černio ir Petrausko kometa. 1980 k, kurią 1980 m. liepos 31 d. pirmieji pastebėjo Kazimieras Černis ir Jovaras Petrauskas Maida-nako (Uzbekija) observatorijoje. Ši kometa arčiausiai Saulės buvo 1980 m. birželio 22 d., praskriedama 78 271 000 km atstumu nuo jos.

Didžiausia pasaulyje žinoma kometa - 60 km skersmens - yra lietuvišku pavadinimu. Tai Černio kometa 19831. Ją 1983 m. liepos 18 d. atrado astronomas Kazimieras Černis Maida-nako (Uzbekija) observatorijoje. Atradimo metu ji buvo 11 ryškio.

Ryškiausia kometa lietuvišku pavadinimu yra Černio-Kiuchi-Nakamuro's kometa 1990b. Atradimo metu ji buvo 9 ryškio. Vėliau pastebėtas sužibimas iki 8 ryškio. Ją 1990 m. kovo 14 d. Laviškių kaimo (Vilniaus raj.) savo gamybos 12 cm skersmens reflektoriumi atrado vilnietis astronomas Kazimieras Černis ir du astronomai Japonijoje. Todėl ji vadinama trijų astronomų atradėjų vardais. Beje, tai pirmoji kometa, atrasta stebint dangų Lietuvos teritorijoje.

Didžiausias meteorito gabalas, sveriantis daugiau kaip 10 kg, rastas 1938 m. apie 3,5 km į šiaurę nuo Žemaitkiemio (Ukmergės raj.).

Škaitytojai rašo "Darbininkai"

Ar domitės filatelija?

Sveiki,

Linkėjimai ir sveikinimai iš Lietuvos!

Domiuosi lietuviškos filatelijos ir pašto istorija, kuri visada buvo kuriama ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse, kur gyveno lietuviai. Ne vienoje užsienio valstybėje lietuviškos filatelijos entuziastai kūrė draugijas, leido žurnalus, katalogus, biuletenius, tyrinėjo lietuviškų pašto ženklų ir kitų pašto leidinių ypatybes ir istoriją, rengė filatelijos parodas. Ilgą laiką Lietuvos filatelijos istorijos tyrimai užsienio valstybėse buvo nelengvai įgyvendinami, tačiau dabar stengiuosi padaryti tai, kas buvo nepadaryta anksčiau. Užsieniuose dar ir dabar gyvena nemažai lietuviškos filatelijos rinkėjų ir entuziastų, kurie gali daug papasakoti apie filatelijų veiklą ankstesniais metais ir dabar. Deja, dažnai būna sunku tokius žmones surasti, nes filatelija nėra labai paplitęs dalykas ir ne visiems yra įdomus. Tačiau filatelija, paštas yra taip pat tautos kultūros istorijos dalis, kuri turi būti aprašyta ir išsaugota. Ypač ta dalis, kuri buvo kuriama ir saugoma užsienyje, nes apie ją, deja, mažiausiai surinkta informacijos.

Prašau jūsų, jeigu turite informacijos apie lietuvišką filateliją užsienyje, apie jums žinomus filatelistus, filatelijos leidinius, draugijas ir kt., parašyti man arba mano adresą duoti tiems žmonėms, kurie gali turėti informacijos. Būsiu už tai labai dėkingas.

Aš pats kolekcionuoju lietuviškus pašto ženklus, vokus ir atvirukus, praėjusius paštą įvairiais metais Lietuvoje, ir visokią kitą filateliją ir pašto medžiagą, susijusią su Lietuva. Taip pat renku knygas, žurnalus, biuletenius ir kt. iš įvairių šalių apie lietuvišką filateliją. Jeigu kas nors domėtųsi pašto ženklų kolekcionavimu, visada laikiu laišku, į kuriuos maloniai atsakysiu.

Jau daugiau kaip du metai internete esu sukūręs ir tvarkau tinklalapį *Lietuvos Filatelija*, kur yra lietuviškų pašto ženklų iliustruotas katalogas, aprašoma Lietuvos filatelijų draugijos veikla, pateikiama daug kitos informacijos apie lietuvišką filateliją. Tinklalapis yra lietuvių ir iš dalies anglų kalba. Šį tinklalapį galite

pasiekti adresu: <http://www-public.osf.lt/~vasaris/pzenklai.htm>. Aš gyvenu Lietuvoje, Vilniuje. Man 44 metai. Filatelija domiuosi daugiau kaip 25 metai.

Sėkmės ir geriausi linkėjimai jums.

Kestutis Mikoliūnas,
Taikos 12-36, LT-2017, Vilnius, Lithuania; namų tel.: +370 2 421 460; e-mail: vasaris@pub.osf.lt

Pasaulis Y2K ženkle

(atkelta iš 4 spl.)

finansų ir ekonomikos sistema. Prasidės visuotinis chaosas, visiškai pinigų nuvertėjimas, prekybos ir verslo žlugimas, transporto ir komunikacijų sutrikimas.

Šešios pranašystės yra šešių žymių aiškiaregių. Septintoji pranašystė yra: ryškūs klimato pokyčiai, žemės ašies pasislinkimas, ozono skylės didėjimas, siaubingi potvyniai, dėl sausras ar ilgalaikio šalčio milijonai žuvusių...

Aukščiau pažymėtos eilutės yra iš Rėjaus Nolano knygos "Septintoji pranašystė", kurią neseniai išleido "Marko" leidykla.

Sakoma, kad pasaulio pabaigos arba paskutinio teismo ženklas "ateis iš dangaus". Jį bandoma susieti su rugpjūčio 11 d. Saulės užtemimu.

Saulės pilno užtemimo metu žmogus gali netgi nesuvokti, kas su juo darosi, kokios priežastys verčia jį blaškytis ir nerimauti. Tai chaosas, išskylantis virš logikos. Jo sąmonė, valia, netgi imuninė sistema tuo metu silpnėja.

Atkreipkite dėmesį į sapnus, užtemimų metu jie pildosi.

Kita įdomi detalė - tai garsaus XVI a. pranašo Michelio Nostromo pranašystė, parašyta 1555 metais. Joje sakoma: "Kad ... septintą 1999 mėnesį iš dangaus nusileis prievartos (teroro) karaliai, kad prikelėtų didįjį Angelos Karalių tam, kad Marsas laimingai karaliautų."

Tačiau šis pranašas irgi tvirtina, jog tik vienas spėjimas iš šimto pasitvirtina.

Manoma, kad perėjimo iš vieno tūkstantmečio į kitą metu

turėtų įvykti Paskutinio teismo diena ir Didysis Karalius turėtų išleisti duotą pažadą sugrįžti. Planetų išsidėstymas, t. y. kryžius, ant kurio buvo nukryžiuotas Kristus. Netgi manoma, kad tai galėtų būti Žemės nukryžiuojimas, prasidedantis karais ir stichinėmis nelaimėmis.

Kryžius simbolizuoja kančią ir mirtį, gyvybę už kaltės atpildymą. Užtemimas kaip tik ir jungia šviesą ir tamsumą, džiuliam matomame ekrane - danguje. Paradoksas, bet kryžius ir užtemimas - dieviškumo ir pranašysčių simboliai.

Taigi, kas mūsų laukia, o juo labiau, ar bus pasaulio pabaiga 2000-aisiais?

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Pasaulis, kaip ir Dangus bei Laikas, yra begalinis, jame nėra nei pradžios nei pabaigos...

Baigiant noriu pažymėti, kad dar nei viena iš šių pranašysčių neišsipildė.

Tačiau lietuviška patarlė sako: atsarga gėdos nedaro. Net ir Washingtonas ruošiasi netikėtumams. Žinoma lėtai, nes iki rugpjūčio pradžios tik 37% iš 911 greitosios pagalbos centrų yra paruošti sutikti Y2K.

Wall Street Stock market kainos krinta, benzino kainos didėja, visa ryšium su Y2K.

Nėra prasmės pulti į paniką, bet pasiruošti reikia. Jeigu iš savo banko gausite sąskaitą sumokėti už VISA sąskaitą \$43,554,238,440.32 - neišsigąskite. Paskambinkite bankui. Šie visi aukščiau pažymėti pasiruošimai kaliforniečių tarpe ir toliau yra vykdomi, dėl galimų įvykti didžiųjų žemės drebėjimų.

Gamtosauginės ideologijos ilgesys

(atkelta iš 2 psl.)

nelabai suprantami.

Paminėsiu dar vieną rimtą dalyką, taip pat sukeliantį ekologinės ideologijos ir jos propagandos baidą. Ne taip jau daug mūsų šalyje žurnalų, gamtos saugininkų ar mokslininkų, kurie pajėgia nebanaliai ir profesionaliai tas idėjas skleisti, padaryti jas pakankamai suvokiamas visuomenei, pateikti įdomiai ir nenuobodžiai. Banaliai, nemokšiška peršamos gamtos saugos idėjos devalvuojamos gamtos apsaugos, ekologi-

nės gyvensenos ir filosofijos idėjų vertę, kartais net atneša akivaizdžią žalą.

Viena aišku, kad tūkstantmečio pabaigoje gamtos saugos ideologijos, jos idėjų ir vertybių propagavimo negalime palikti saviem. Būtina kryptinga ir nuolatinė šių sudėtingų idėjų ir problemų propaganda, nuolatinis visuomenės švietimas ir informavimas, kas gali būti pasiekama tik visos valstybės ir aktyvesnių jos piliečių bei laisvų organizacijų pastangomis.

SKRYDŽIAI Į

VILNIŲ

FINNAIR LINIJA

Liepos 21 - rugpjūčio 31.....	\$556
Rugsėjo 1 - 30	\$484
Spalio 1- gruodžio 14	\$406
Sausio 6 - kovo 30	\$406

Plius mokesčiai

Kelionės trukmė nuo 1 savaitės iki 3 mėnesių
Bilietus nusipirkti iki rugpjūčio 31 d.
Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel: 718-423-6161
800-778-9847
Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasiekis gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION PICK-UP
SCHEDULE FOR AUGUST AND SEPTEMBER
OF 1999

August 26	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	11-12 noon
August 27	Philadelphia, PA	11-12 noon
August 28	Brooklyn, NY	12-1 pm
September 6	Paterson, NJ	11-12 noon
September 7	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
September 8	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
September 9	Elizabeth, NJ	11-12 noon
September 10	Kearny, NJ	11-12 noon
September 11	Brooklyn, NY	10-11 am
September 14	Putnam, CT	1-2 pm
September 20	Paterson, NJ	11-12 noon

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$650 r.t.
One way to Vilnius \$410

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel Inc.

- We have GREAT CRUISES •
- Tours to Ireland, Scotland, England and Europe •
- Discover Costa Rica •

SPECIAL REDUCED FARES

to VILNIUS

with

"Call for Details"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI: Kadangi šiemet siuntinių surinkimo datos yra sudarytos visiems 1999 metams, papildomo siuntimo paštu rudenį nebus. Pagaudojantys gauti papildomų tvarkaraščio kopijų gali kreiptis į "Vilties" įstaigą.

SEPTEMBER PICKUP SCHEDULE

Kennebunkport, ME	Sept. 9	12-1 PM
Worcester, MA	Sept. 11	12-3 PM
Centerville, MA	Sept. 15	3:30-5 PM
Brocton, MA	Sept. 16	3:30-5:30 PM
Lowell, MA	Sept. 17	12-1 PM
Lawrence, MA	Sept. 17	2-3 PM
Nashua, NH	Sept. 17	4-5 PM
Waterbury, CT	Sept. 18	9:30-11:00 AM
Hartford, CT	Sept. 18	12 AM-2 PM
Putnam, CT	Sept. 21	1-2 PM
Providence, RI	Sept. 21	4-5:30 PM
Norwood, MA	Sept. 22	6-7 PM
Albany, NY	Sept. 23	7-8 PM
Binghamton, NY	Sept. 24	9-10:30 AM
Scranton, PA	Sept. 24	12-2 PM
Frackville, PA	Sept. 24	5-6 PM
Philadelphia, PA	Sept. 25	10:30-12:30 PM
Brooklyn, NY	Sept. 25	12-4 PM
Baltimore, MD	Sept. 25	6-7 PM
Washington, DC	Sept. 26	1:30-4 PM
Bridgeport, CT	Sept. 26	8-9 PM

DOWNTOWN TRAVEL announces SPECIALS from New York to Vilnius via Helsinki with Finnair.

- Round trip, departure up to August 31,
from \$589.00
- Round trip, departure Septemb.1 - Octob. 31,
from \$526.00

Limited seats available, fare valid for 90 days.

--- Get your tickets today! ---

Similar low fares available from Vilnius to JFK.

DOWNTOWN TRAVEL

20 John street
New York, NY 10038

Tel. (212) 766-5705 FAX (212) 406-3035

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

- *Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
- *IRA sąskaitas

- *Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
- *Tiesioginį pinigų deponavimą

- *Namų paskolas *Automobilių paskolas
- *Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

- *Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenei...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001
arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

Trumpos sporto žinios

Lietuvos veteranai laimėjo

Jeigu pernai pasaulio vyrų ir moterų pirmenybėse, o šiemet Europos čempionate Lietuvos krepšinio rinktinės nepelnė jokių medalių, tai maloniai nustebino Lietuvos vyrų ir moterų veteranų komandos, kurios iš Urugvajuje įvykusių pasaulio pirmenybių parsivežė aukso medalius.

Juos iškovojo Lietuvos 50-55 metų ir 40-45 metų amžiaus moterų rinktinės, laimėjusios pirmąsias vietas. Lietuvos veteranai, pakeliui į finalą įveikę dvi Argentinos rinktinės, Čilę ir Slovėniją, o finale nugalėjo Braziliją. Iš 14 komandų tarpo mūsiškiai išėjo nugalėtojai.

Moterų lietuvių finalinėse rungtynėse auksą laimėjo Gvatemalos atstovės. Pirmenybėse žaidė ir dar dvi skirtingo amžiaus vyrų veteranų komandos, tačiau jos tužemė penktąsias vietas. Iš viso Urugvajuje rungtyniavo 81 komanda iš 16 valstybių.

50 metų sukaktis

Cicero lietuvių sporto klubas "Tauras" buvo pirmasis naujųjų ateivių įsteigtas sporto vietas Amerikoje. Rugpjūčio 13 d. suėjo 50 metų nuo jo įsikūrimo. Jo vienu iš steigėjų ir pirmininku buvo Juozas Šulaitis. O po jo pirmininkais yra buvę Jonas Vajčiūnas ir Edvardas Šulaitis. Šiam klubui priklausė ir neblogas stalo tenisininkas Algimantas Mackus, buvęs taip pat ir poetas, ir "Margučio" radijo programos pranešėjas bei "Margučio" žurnalo redaktorius, kartu su "Margučio" savininke Lilija Vanagaitiene žuvęs autoavarijoje.

Chicagoje pirmasis sporto klubas įsteigtas 1949 m. lapkričio 5 d., tad jo apvalią sukaktį minėsime kiek vėliau.

Atvyksta iš Lietuvos irklautojai

Anksčiau pranešėme, kad į JAV atvyksta jaunieji Lietuvos beisbolo žaidėjai. Dabar norime supažindinti su planuojamu Lietuvos irklautojų vizitu Kanadoje. Pasaulio irklavimo pirmenybėse, kurios bus pravestos St. Catherine mieste, Ontario provincijoje, dalyvaus trijų valčių igulos iš Lietuvos. Jos čia varžysis rugpjūčio 22-29 dienomis.

Irkluotojų grupėje su palydovais bus 21 žmogus. Jų tarpe - Lietuvos irklavimo federacijos prezidentas Artūras Jukna ir Lietuvos kūno kultūros ir sporto federacijos Sporto departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Algirdas Raslanas.

Rimantui Dirvoniui septyniasdešimt metų

Jau 50 metų Chicagoje gyvenančiam sportininkui, sporto darbuotojui, o dabar - pasižymėjusiam akademinio sporto klubo "Lithuanica" krepšinio treneriui Rimantui Dirvoniui rugpjūčio 6 d. suėjo 70-sis gimtadienis. Gimęs Kaune, Vokietijoje gyvenęs Hanau pabėgėlių stovykloje, 1949 metais atvykęs į Ameriką, jis visą laiką dalyvavo sportinėje veikloje. Jis ne tik žaidė krepšinį, bet ir vadovavo krepšinio komandoms, jas treniravo. Pažymėtina yra jo sudaryta Amerikos lietuvių krepšinio komanda, kuri 1967-aisiais viešėjo pavergetoje Lietuvoje. Tada šis žygis išeivijoje susilaukė nemažai praeikimo, tačiau dabar Lietu-

voje jis yra vertinamas kaip viena iš ryškiausių prošvaisčių to meto okupuotos Lietuvos gyvenime.

Už savo nepailstamą lietuvių sportinę veiklą Rimantas pernai gavo LDK Gedimino III laipsnio ordiną.

Tuoju po savo gimtadienio Rimantas išvyko mėnesiui atostogų į Lietuvą, savo viešnagės metu žadėjo pabendrauti su buvusiu artimu bendradarbiu sporto srityje - dabartiniu Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi.

Chicagos lietuvių golfininkai veikia

Chicagos lietuvių tarpe labai populiarius golfo žaidimas. Jau ne vienas dešimtmetis čia veikia lietuvių golfo klubas, kuris dabar turi 115 narių ir jų skaičius dar auga. Dažnokai vyksta golfo turnyrai, išvykos į kitas vietas. Netrukus bus surengtos didžiausios šių metų lietuvių golfo varžybos - Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos žaidynės. Jos įvyks rugsėjo 4 ir 5 dienomis Madison, Ohio. Pirmenybes rengia Clevelando lietuvių golfo klubas, kuriam pirmininkauja Algis Nagevičius. Į jį reikia kreiptis, norint užsiregistruoti ir dalyvauti šiose pirmenybėse: tel.: (440) 845-8848.

Tai bus individualios ir komandinės varžybos.

"Dvyniai veržiasi į protėvių žemę"

"Lietuvos ryto" dienraštis rugpjūčio 7 d. laidojo idėją rašini, pavadintą "Dvyniai veržiasi į protėvių žemę", kuriame aprašo brolius Tomą ir Joną iš Amerikos, norinčius atstovauti Lietuvos lengvosios atletikos rinktinėi. Šie dvyniai pernai gerai užsirekomendavo II Lietuvos Tautinėje olimpiadoje, o vienas iš jų - Jonas šiemet Lietuvos pirmenybėse iškovojo du aukso medalius.

"Broliai tiesiog veržiasi atstovauti Lietuvai tarptautinėse varžybose. Tad jiems reikia padėti. Pasaulyje jų rungtynėse yra labai didelė konkurencija, dominuoja juodaodžiai bėgikai. Tačiau Europoje galimybių iškovoti aukštas vietas yra nemažai. Kitais metais Jonas žada atvykti Lietuvon jau pavasarį ir kartu su rinktinė dalyvauti visuose mačiuose bei taurės varžybose", - sako Lietuvos lengvosios atletikos federacijos direktorius Regimantas Radžiūnas.

Tačiau jiems reikia dar gauti Lietuvos pasus ir prašyti Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos leidimo. Jie galėtų atstovauti Lietuvai ir olimpiadoje, nes Jonas jau yra įvykęs olimpinės atrankos 400 metrų bėgimo normatyvą (45,80 sek.).

Edvardas Šulaitis

Konkuruoja investuotojai

Vilniuje dėl požeminių automobilių aikštelių statybos konkuruoja du konsorciumai, kuriems vadovauja Prancūzijos bendrovė "Getras" ir Norvegijos koncernas "Conseptor". Požeminius garažus numatyta statyti Vilniuje geležinkelio stoties rajone bei centre - Vilniaus ir Vienuolio gatvėse. Prancūzai ketina investuoti apie 100 mln. USD per 8 metus, norvegai - 120 - 145 mln. USD per penkerius metus. Abu investuotojai siūlo savivaldybei grąžinti aikštes ne mažiau kaip po 10 metų, kuomet projektai atsipirks.

Lietuvos aidas

Pakalnis-Staniulis giminės susibūrimas

1999 rugsėjo 6-13 d.

So. Carolina, Folly Beach "Charlestone"

Pirmasis kasmetinis Pakalnio giminės susibūrimas skirtas pagerbti Ireną Pakalnienę, žmoną Antano Alfonso Pakalnio, M.D. (Pakalniškis buvusi pavardė Lietuvoje), sergančią plaučių vėžiu. Irenos Pakalnienės mergautinė pavardė buvo Irena Martyna Staniulytė. Jos tėvai, Jonas ir Ona Staniuliai, gyveno Kaune. Irenos vyras Alfonsas mirė 1986 m. nuo virškinamojo trakto vėžio ir yra palaidotas Detroit, Michigan. Irena gyvena su vienišinteliu savo sūnumi Vytautu Alfonsu Pakalniu, M.D., Columbijoje, So. Carolina.

Nuoširdžiausiai ir šilčiausiai kviečiame atvykti visus giminaičius, ypa-

tingai jų vaikus. Pakalnio giminė yra plačiai išsisklaidžiusi po Šiaurės Ameriką ir daugelis jų netgi niekada nėra matę savo anūkų. Šiame susibūrimo kiekvienas galės pakankamai pabendrauti ir pasidžiaugti vienas kitu, daugiau sužinoti apie bendras sąsajas ir pavel-

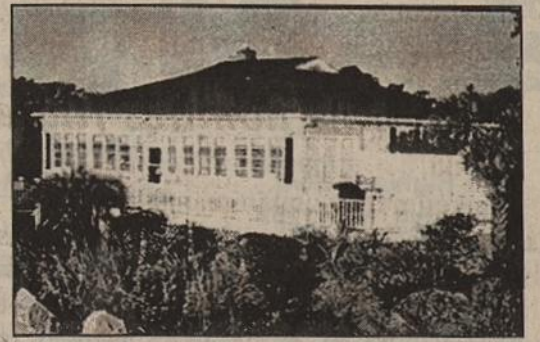

Irena Martyna Staniulytė-Pakalnienė

dimumą.

Manoma, kad Folly namas yra seniausios egzistuojančios struktūros, iki šiol esąs priešais Atlanto vandenyną ir patvirtinąs Charlestono pajūrio architektūros 1930 metų bendro stiliaus grožį. Dabar Folly namas yra rezervuotas šiai svarbiai ir ypatingai progai. Jis yra 20 minučių nuo istorinio Charlestono senamiesčio (kur Pietų karas prasidėjo) ir 40 minučių nuo tarptautinio aerodromo. Bus galima organizuoti ekskursijas į Hilton Head salą ir į Savannah miestą.

Prašome pranešti Vytautui Pakalniui apie savo dalyvavimo planus, kiek iš viso asmenų bus iš Jūsų pusės ir atvykimo laiką (ypač jei norėtumėte, kad Jus paimtų iš aerodromo!) Gal galėsite pabūti pusę

Folly namas

savaitės, o geriausiai būtų - visą? Labai kviečiu atvykti! Galbūt tai paskutinė galimybė susitikti asmeniškai ir pagerbti Ireną.

Jūs galite man pranešti paštu namų adresu: 1625 Heyward Street, Columbia, SC 2905-3202, USA, arba telefonu į namus (803)-799-9474, arba į darbą (803)-434-7064. (Donna Cochran, mano sekretorė, su malonumu Jums padės kiek galės.)

Nuoširdžiai laukiantis Jūsų,
Vytautas Pakalnis, M.D.

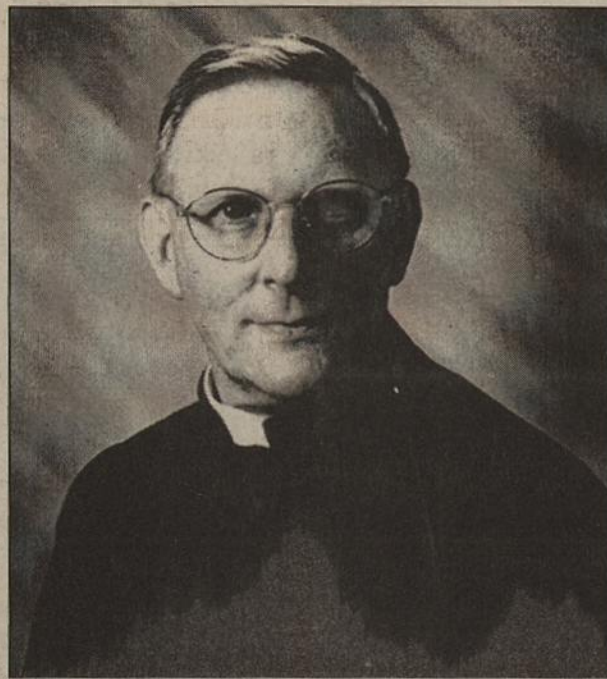
Philadelphijos lietuvių parapijoms paskirtas klebonas

Philadelphijos arkivyskupui kardinolui Anthony Bevilacqua paskyrus, š. m. liepos mėnesio pradžioje su specialiomis pažymėjimais kun. Petras Burkauskas buvo įvestas klebonu dviejose Philadelphijos lietuvių parapijose.

1999 m. liepos 3 d. kun. Burkauskas tapo penktuoju se-

gyvenimą ir parapijiečių sieki išlikti lietuviais.

Pensijon pasitraukus Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui kun. Eugenijui Wassel, 1996 m. rugsėjo mėnesį kun. Burkauskas priėmė arkivyskupijos kvietimą administruoti ir Philadelphijos pietinėje dalyje esančią Šv. Kazimiero pa-

Kun. Petras Burkauskas

niausios Philadelphijos lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonu, o liepos 4 d. buvo įvestas ketvirtuoju Šv. Andriejaus parapijos klebonu. Paskyrimo sulaukta šiais metais kun. Burkauskui atšventus 20-ąjį kunigystės šventimų sukaktį ir Šv. Andriejaus lietuvių parapijai iškilmingai paminėjus 75-ąją parapijos įkūrimo sukaktį.

Iš pareigų pasitraukus klebonui kun. Kajetonui Sakalauskui, 1992 m. rugsėjį kun. P. Burkauskas ėmėsi talkinti beganytojo likusiems Šv. Andriejaus parapijiečiams. Arkivyskupijos vadovams nutarus neuždaryti gyvos Šv. Andriejaus parapijos, 1993 m. sausio mėnesį kun. Burkauskas buvo paskirtas parapijos administratoriumi. Siekdamas pilnai atsieti lietuvių sielovadai, jis išstojo iš Tėvų Paulinų vienuolio ordino, kurio nariu buvo nuo 1971 metų. Kun. Burkausko entuziazmas ir organizaciniai gabumai sutvirtino ir naują vagą pakreipė Šv. Andriejaus dvasinį

rapiją. Ši lietuvių parapija išlaiko katalikišką mokyklą, įkurtą 1906 metais.

Į klebono pareigas įvedimas 49 metų amžiaus kunigo sustiprina šių dviejų parapijų išlikimo galimybes. Kun. Burkauskui sėkmingai pavyko paversti abi lietuvių parapijas per Philadelphijos arkivyskupijos vertinimo procesus, tuo užtikrinant parapijų tolimą egzistenciją. Arkivyskupijos sprendimu, šiuo metu Šv. Andriejaus ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijos yra "sudvynintos" (twinned), kiekvienai parapijai išlaikant savo identitetą, tačiau esant aptarnaujamoms vieno klebono. Kun. Burkauskas, gimęs ir užaugęs Union City, CT, gerai supranta lietuvių parapijų išsilaikymo problemas. Abi parapijos didžiai įvertina jo norą dirbti lietuvių parapijoje. Prel. dr. Juozas Anderlonis yra klebonu Philadelphijos trečioje Šv. Jurgio lietuvių parapijoje.

Parengė Teresė Gečienė

Palangos paštas paminėjo spektaklio "Amerika pirtyje" 100-ąsias metines

Palangos miesto paštas rugpjūčio 20 d. pažymėjo pirmojo lietuviško spektaklio šimtąsias metines.

Prieš 100 metų Palangoje įvyko pirmojo lietuviško spektaklio - Keturakio "Amerika pirtyje" premjera.

Palangos pašte pirmosios dienos antspaudu rugpjūčio 20 d. buvo ženklinama korespondencija su šia proga išleistu Lietu-

vos pašto bloku.

Jame yra du ženklai - pirmojo spektaklio dalyvių nuotrauka bei šio pastatymo afiša. Kiekvieno ženklo nominalas - po 2 litus.

Taip pat išleistas proginis vokas, suvenyrinis pašto lakštas.

Dailininko Sauliaus Jastiugino sukurta bloka 60 tūkst. tiražu išspausdino Budapešto valstybinė spaustuvė. **BNS**

A. † A.

KAZIMIERUI ŠEŠTOKUI

mirus, žmoną ELENĄ, sūnus RAYMONDĄ ir VIKTORĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame dalindamiesi skausmu.

Genovaitė ir Kazys Trečiokai

A. † A.

KAZIMIERUI ŠEŠTOKUI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo žmonai ELENAI, sūnams VIKTORUI ir RAMUČIUI bei visiems artimiesiems.

Liūdi

Liucija Meškauskienė
(Elenos sesuo)
su šeima

A. † A.

ANTANINAI VAIŠNIENEI

mirus, liūdnai užjaučiame sielvartaujančius Velionės sūnų RIMĄ ir dukrą VIDĄ KLEMIENĘ bei jų šeimas.

Bronius ir Valė Nemickai
ir jų sūnūs su šeimomis

Skaudžios netekties dienos,

Amžinybėn iškeliavus brangiam broliui ir didei

A. † A.

ALGIMANTUI G. BRAŽĖNUI,

visuomenės veikėjas seseris: dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto ir Vidą Vaitekūnienę su šeimomis bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

PASULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ
ORGANIZACIJŲ SĄJUNGOS VALDYBA

DARBININKAS

E-mail: Darbininka@aol.com

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. P. A. Baltakis, OFM, kalendorius**Rugsėjo 12-19 d.** - Roma, "Ad Limina" oficialus vizitas Vatikano istaigose.**Rugsėjo 20 d.** - Putnam, CT, lietuvių kunigų seimas.**Rugsėjo 21-24 d.** - Putnam, CT, kunigų rekolekcijos.**Rugsėjo 25 d.** - New Britain, CT, metiniai Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos posėdžiai.**Rugsėjo 26 d.** - Hartford, CT, Maldos Diena už Lietuvą.**Spalio 10 d.** - Southfield, MI, kun. V. Kriščiūnavičiaus 50 m. kunigystės jubiliejus.**Spalio 23-24 d.** - Chicago, IL, ALT'o 50 m. jubiliejinis kongresas.**Spalio 25 d.** - United Nations, NY, - 50 m. Palestinos Pontifikalinės misijos sukaktis.**Lapkričio 14-18 d.** - Washington, DC, metiniai Amerikos vyskupų posėdžiai.**Lapkričio 19-30 d.** - Suvalkų trikampis, vysk. Baranauskos paminklo šventinimas ir mokyklų lankymas.**Gruodžio 19 d.** - Cincinnati, OH, arkivysk. Pilarczyk 25 m. vyskupystės sukaktis.

Tėv. Robert Barber, OFM, g. 1934 m. lapkričio 9 d., lietuvių pranciškonų provincijos narys, po sunkios ir ilgos ligos mirė š. m. rugpjūčio 16 d. Kalifornijoje, giminių globoje. Savo kilme buvo meksikietis, bet Amžinuosius vienuolio įžadus padarė 1982 m. rugpjūčio 15 d., įstojęs į lietuvių pranciškonų vienuolyną. Kunigu išventintas 1984 m. balandžio 19 d. Išmoko gerai lietuviškai, norėjo vykti į Lietuvą ir įsijungti į lietuvių pranciškonų veiklą, bet dėl ligos tų planų neįgyvendino. Plačiau kitame "Darbininko" numeryje.

A. a. Algimanto G. Braženo atminimui šeima pageidauja, kad vietoj gėlių ir užuojautų aukos būtų skiriamos Garliavos Juozo Lukšos Gimnazijos Fondui.

Čekius rašyti: Center for Lithuanian Studies, Inc., c/o Garliavos Juozo Lukšos Gimnazijos Fondui.

Adresas: Viktoras Naudžius, 5733 North Sheridan Road, Apt. 29 C, Chicago, IL 60660.

Hamiltono "Aukuro" ir Šiaulių teatro aktoriai pasirodys K. Židinio didžiojoje salėje sekmadienį, rugpjūčio 29 d., 2:30 val. popiet, suvaidindami Stasio Lauciaus vaidinimą **"Ponios Žydrienės bendrabutis"**. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Prelatas Antanas Rubšys, Šventojo Rašto vienoje knygoje vertėjas, rugpjūčio 23 d. išvyko į Kauną. Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos fakultete rugsėjo ir spalio mėnesiais skaitys pasikaitas Šv. Rašto temomis.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios
Parapijos klebonijoje jau galima kreiptis dėl mišių intencijų 2000-aisiais metais.

Baigiantis vasaros sezonui, rugsėjo pradžioje parapijos organizacijos pradės savo veiklą. **Rugsėjo 1 d.** tuoj po 12:00 val. įvyks mišių **Aukšinio Amžiaus** pirmasis susirinkimas. **Šv. Onos ir Rožančiaus** draugijos pirmasis susirinkimas - **rugsėjo 5 d.** tuoj po 10 val. mišių. **Holy Name** susirinkimas - **rugsėjo 12 d.** tuoj po 10 val. mišių. Vieni lietuvių kviečiami įsijungti į mūsų parapijos organizacijas.

Rugsėjo 18 - 22 dienomis mūsų parapija dalyvaus bendrose trijų kaimyninių parapijų maldose pasirodžius evangelizacijos ir taikos sakramento misijoms artėjant naujam tūkstantmečiui. Daugiau informaciją bus sekančia savaite.

JAV LB Kultūros Taryba tęsia gražią tradiciją pagerbti mūsų išeivijos kultūros darbuotojus. Premijoms kandidatų komisijoms siųsti iki rugsėjo mėn. 15 dienos.

1. Muzikos premijos komisijos pirmininkė
Rita Klirienė, 24985 Pleasant Trail, Richmond Heights, OH 44143.

2. Dailės premijos komisijos pirmininkė
Mrs. Victoria Matranga, 201 N. Elmwood, Oak Park, IL 60302.

3. Žurnalistų - spaudos darbuotojų komisijos pirmininkas

Cezaris Surdokas, 6244 Gilston Park Rd., Baltimore, MD 21228.

4. Radijo premijos komisijos pirmininkas
Vytautas Šeštokas, 127 S. Clark Dr., Los Angeles, CA 90048.

Apiešimo par. žinios
Parapijos piknikas įvyks **rugsėjo 19 d.**, sekmadienį, Kultūros Židinio kieme. Pradžią apie 1 val. Bus skanių valgių, muzikos ir dainų.

Lietuvių Atletų Klubas rengiamos diskotekos garsėja. Paskutinėje, kuri įvyko rugpjūčio 13 d., jau atsilankė apie 60 jaunuolių. Sekanti **diskoteka** bus **rugsėjo 10 d.**

Hamiltono "Aukuras" švenčia 50 metų jubiliejų. Šla proga atvyksta į New York'ą ir drauge su Šiaulių teatro aktoriais suvaidins Stasio Lauciaus vaidinimą:

"Ponios Žydrienės Bendrabutis"

Sekmadlen rugpjūčio 29 d., 2:30 val. p.p.

Kultūros Židinio didžiojoje salėje - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Nuo 12:30 val. ir po spektaklio veiks KAVINĖ ir gėrimų bufetas

Įėjimo auka - \$15.00;

Jaunimui iki 18 m. - nemokamai

Visus nuoširdžiai atsilankyti kviečia

JAV LB L.I. ir Queens apylinkių ir kult. židinio Jungtinis komitetas

Vytauto V. Landsbergio filmai pristatyti
Apiešimo parapijoje

Apiešimo parapijoje birželio 3 d. kun. V. Palubinskas itin pakiliai susirinkusiems lietuviams pristatė "ketvirtos kartos pasižymėjusį Landsbergį" - poetą, publicistą, dokumentinių filmų režisierių. Plačiau papasakojo visą Landsbergių dinastijos istoriją - nuo Gabrielliaus Žemkalnio - dramaturgo, nuo jo sūnaus - garsaus prieškario Kauno architekto. Pabrėžė, jog tai atžala drąsios giminės, nevengusios kitų akimis ne visuomet suprantamų ir pateisinamų sprendimų, - juk režisieriaus senelis po karo grįžo į Lietuvą. "Aš didžiuojuos draugyste su Landsbergių šeima", - sakė kun. Palubinskas. Vytautas V. Landsbergis turi keturis vaikus, vienas jų bus diplomatas, kitas, Jonas, gabus muzikai. Kaip senovė buvo Tiškevičiai, Oginskiai, Radvilos, taip dabar Landsbergiai. Baigęs įžanginį žodį, jis pristatė pati filmų autorių.

Vytautas V. Landsbergis padėjo kunigui už gražų pristatymą ir pajuokavo, kad po jo reikės labai stengtis nepakilti į puikybę. Tačiau jis sakė noris būti vertinamas ne pagal giminės nuopelnus, bet pagal savo darbus, ir pakvietė pasižiūrėti dviejų savo filmų, kuriuos trumpai pakomentavo. Pirmasis filmas buvo skirtas Henriui Nagiui, vienam geriausių XX amžiaus lietuvių poetų. Lietuvoje buvo nutarta sukurti seriją filmų jaunuomenei apie rašytojus, kurių Lietuvos moksleiviai nematė gyvų arba mažai matė, negirdėjo jų kūrybos. Kaip sakė V. V. Landsbergis, buvo sukurti trys filmai - apie Marių Katiliškį, Henriką Nagį ir Alfonsą Nykū-Niliūną. Šiemet toji serija bus

Du studijų draugai filmų popietėje: Julius Keleras (k.) ir Vytautas Landsbergis Jr.

Vaidos Kelerienės nuotr.

tesijama toliau, prisimenant kitus rašytojus. "Henrikas Nagys - vienas jautriausių filmų, pati jo asmenybė romantiška, jis labai gražiai skaito savo poeziją", - teigė režisierius, paminėdamas, kad filmas išėjo gana liūdnokas, kadangi jis buvo baigtas tuomet, kai Henrikas Nagys buvo pervežtas į Lietuvą pelenų urnoj ir palaidotas Antakalnio kapinėse šalia kitų Lietuvos Rašytojų. V. V. Landsbergis sakė, jog apie Henriką Nagį nepavyko rasti daug filmuotos medžiagos, nes filmui skirti pinigai neleido važiuoti į Kanadą ir ten rinkti medžiagos. Todėl filme daugiau komentuojama Henriko Nagio kūryba, gyvenimo situacija, jo charakteris. Apie tai kalba Alfonsas Nykū-Niliūnas, Kazys Bradūnas, Sigita Geda, jo žmona Birutė, L. Jakimavičius. V. V.

Landsbergis pasidžiaugė, kad pavyko rasti porą itin idomių archyvinų momentų - rusų karo kronikose rado 1943 m. nufilmuotą bombarduojamą, degantį Vilnių. "Kai Henrikas Nagys pasakoja, kaip jis palieka kraštą, tie kadrai itin skaudūs ir įsidėmėtini, - teigė režisierius, kreipdamasis į klausytojus. - Ir Jums taip pat, ir gimnazistams, kuriems ir buvo skirtas šis filmas - juk jie to laikotarpio neprisimena".

Kitas filmas, kurį tą popietę matėm, buvo skirtas Aneliukei, regėjusiai Apiešimą.

Atėjusieji į parapiją pasižiūrėti jauno, garsia pavarde režisieriaus filmų, nepasigailėjo. Tai, ką jie išvydo, prikaustė jų dėmesį, parodė gyvenimą ir žmones šiek tiek kitoje šviesoje, leido bent trumpam nugrimzti į sugrąžinto laiko pasaulį.

Julius Keleras

Vasario 16-osios gimnazijai suteikiamas naujas statusas

Vyskupas Paulius Baltakis skaito invokaciją Lietuvių Chartos 50-mečio minėjime Huettenfelde, Vokietijoje, liepos 17 d.

M. Šmitienės nuotr.

(atkelta iš 1 psl.)

Kaip tik bendrabutis yra brangus: reikia samdyti papildomų mokytojų, auklėtojų ir šiaip personalo, išlaikyti pastatus, rūpintis maistu, šildymu ir t.t.

Vieno mokinio išlaikymas gimnazijos bendrabutyje kainuoja 1,000 dolerių į mėnesį. Palyginus su kitais bendrabučiais Vokietijoje tai maža suma. Visoje Vokietijoje pigesnio bendrabučio nėra. Tačiau vokiečių bendrabučiuose paprastai gyvena milijonierių vaikai, o mes lietuviai ju tiek daug neturime, kad galėtume surinkti pakankamai vaikų.

Dauguma lietuvių tėvų Vokietijoje ir kituose kraštuose nepajėgė ir nepajėgs šios sumos sumokėti ir todėl bus reikalingos ir ateityje lietuvių visuomenės aukos, kad lietuviai jaunuoliai galėtų šią gimnaziją lankyti.

Dažnai keliamas klausimas, ar ši gimnazija dar reikalinga? Vo-

kietijos Lietuvių Bendruomenės vadovybė labai stengiasi šią gimnaziją išlaikyti, nes tai yra labai svarbus lietuvių centras šiame krašte, kuriuo naudojasi ir Lietuva. Be to, čia mokosi vaikai iš viso pasaulio. Praeitais metais gimnaziją lankė 84 mokiniai, kurių 53 buvo iš Vokietijos, 8 iš Brazilijos ir 23 iš Lietuvos.

Vokietijos lietuvių vaikams ši mokykla būtina. Dar svarbesnė ji Lietuvos jaunimui. Lietuva siekia narystės Europos Sąjungoje. Vienas penktadalis Europos Sąjungos žmonių kalba vokiškai. Vokietija yra pirmas ir labai svarbus kaimynas Vakaruose, ir todėl Lietuvai reikia užsiauginti jaunuolių, kurie gerai kalbėtų vokiškai. O jie tos kalbos niekur geriau neišmokys, kaip Vokietijoje. Vasario 16-osios gimnazijoje yra papildomi kursai atvykusiems iš Lietuvos. Bendrabarbi-

kiečių gimnazijomis, kad Lietuvos jaunuoliai ne tik išmokyti kalbą, bet ir susipažintų su vokiečiais. Be to, ir anglų kalbos dėstymas aukšto lygio. O ateityje bus sustiprintas ir prancūzų kalbos dėstymas. Europos Sąjungos centruose (Briuselyje, Strasbūre) be šios kalbos neišsiversi. Pavyzdžiui, Europos Sąjungos valdininkai šią kalbą turi mokėti. Gimnazija netoli nuo Prancūzijos. Per vieną valandą galima nuvažiuoti. Čia yra įsikūrusi Lietuvos-Elsas draugija, kuri gimnaziją aprūpins prancūzų kalbos vadovėliais; pasižadėjo kiekvienam prancūziškai besimokančiam gimnazistui sudaryti sąlygas per atostogas pagyventi prancūzų šeimoje. Prancūzų kalbą gimnazijoje dėsto prancūzė.

Taigi gimnazija ne mažiau reikalinga, kaip anksčiau, ir todėl reikia stengtis ją ir toliau išlaikyti.

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikabinti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

Vidutinio amžiaus moteris iš Lietuvos ieško darbo. Nori slaugyti ligonis, turi didelę patirtį toje srityje. Kalba angliškai, gali gyventi šeimoje. Skambinti vakarais 6-8 val. vak. tel. (516) 734-5338. Kviesti Joana. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuoti
** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;

** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;

** ruošia visus pakvietimo dokumentus;

** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos. Dėl papildomos informacijos teiraukitės telefonu nuo 13 val.:

212-725-8807 (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoja pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kaina pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aido" įgaliotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Stefa Vitėnas, Cromwell, CT - 100.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

VILTIES siuntinių agentūra praneša, kad į Brooklyną Vilties atstovai atvyks š. m. rugsėjo 25 d. ir nuo 12 iki 4 val. p.p. priims siuntinius Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Brooklynne mūsų atstovas yra Alg. Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Susitarus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims rugpjūčio 28 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informaciją - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

tel. (773) 838-1050.